

BOSNA SREBRENA

Službeno-informativno glasilo
FRANJEVAČKOG PROVINCIJALATA U SARAJEVU

Godina LX, broj 2/2009.

IZDAJE
Franjevački Provincijalat
Bosne Srebrena
Zagrebačka 18
BiH-71000 Sarajevo
Tel.: +387 33 722 450
Fax: +387 33 722 451
www.bosnasrebrena.ba
E-pošta: tajprov@bih.net.ba

ODGOVARA
fra Lovro Gavran

OVAJ BROJ UREDILI
fra Šimo Grgić
i
fra Janko Ćuro

TISKA
Grafički atelje OSKAR, Sarajevo

IZ SADRŽAJA

Provincijalovo pismo braći	3
Iz Generalne kurije.	5
Dekret imenovanja nove uprave Provincije ...	5
Dekret o povratku fra Tomislava Međugorca u Red ...	6
Pismo Generala Reda uz svetkovinu sv. Klare ...	7
Izveštaj s Generalnog kapitula ...	10
Iz Provincijalata	27
Izveštaj Gen. vizitatora za Prov. kapitul 2009. ...	27
Prov. kapitul i nova uprava Provincije ...	32
Zaključci Prov. kapitula ...	33
Za nekrologije ...	35
Raspored osoblja <i>Bosne Srebrena</i> nakon Kapitularnog kongresa 2009. ...	36
Iz tajništva	52
Napustio Red i Provinciju ...	52
Obnovili zavjete ...	52
Zaređeni za prezbitere ...	53
Položili prve zavjete ...	54
Novi tel. brojevi, nove adrese ...	54
Redovničko oblačenje u Tolisi ...	54
Iz Provincije, Crkve, svijeta	55
Kapitul Bosne Srebrena 2009. ...	55
Susret ministranata u Visokom ...	56
Biskupi i redovnički poglavari na Franjevačkoj teologiji ...	56
Provincijali s predstavnicima CRS-a ...	56
Blagoslovljen Hrvatski pastoralni centar u Kanadi ...	57
Izborni sabor Udruge visočkih đaka ...	58
Proslava sv. Ive u Podmilačju ...	58
Kraljeva Sutjeska ujedinjuje ...	58
Nova kuća za ovisnike ...	59
Drugi doktorat fra Mile Babića ...	59
Monografija o samostanu Livno ...	60
Peti sportski susret FRAME ...	60
In memoriam	61
+ Fra Vlado Koštroman (1939-2009) ...	61
+ Fra Valerije (Ilija) Stipić (1935-2009) ...	65
+ Adam Kikić (1950-2009) ...	67
Dodatak	68
<i>Fraternitas</i> 5. i 6. u 2009. godini ...	68

DRAGA BRAĆO U KRISTU I SV. FRANJI, GOSPODIN VAM DAO MIR I DOBRO!

Od posljednjeg broja našega glasila „Bosna Srebrena“ zbilno se mnogo događaja, o kojima vas koliko-toliko želimo obavijestiti u ovom broju. Prije svega, odmah nakon Uskrsa i svetkovine Božanskog Milosrđa, slavili smo naš Provincijski kapitul, na kojemu je izabrana i nova uprava Provincije, koja je sada brojčano manja u odnosu na dosadašnju. Do sada smo imali osam definitora, koji su zastupali pojedina samostanska područja, a od sada samo četiri definitora, koji pokrivaju čitavu Provinciju, svaki na svom polju rada.

Budući da je već u svibnju započeo i naš Generalni kapitul u Asizu, prigodom 800-te obljetnice utemeljenja Franjevačkoga reda, nismo mogli odmah održati Kapitularni kongres i izvršiti uobičajene promjene, nego smo ga odgodili za mjesec srpanj.

Na Generalnom kapitolu je ponovno izabran dosadašnji generalni ministar Reda fra José Rodríguez Carballo i novi Definitorijski kapitul. Gledalo se unatrag, na protekli period, radi vrednovanja onoga što je već učinjeno, a još više naprijed, planirajući i pripremajući nove ciljeve sa posebnim naglasakom na prioritete Reda: bratstvo, početna i trajna formacija, evangelizacija i misije „inter gentes“ i „ad gentes“, te na naše trajno opredjeljenje za malene i siromašne – uključujući pri tom velike i bogate, koji su također Božja djeca, potrebna naviještanja i svjedočenja Evanđelje. Jer oni, ispunjeni Božjim Duhom, mogu pomoći malenima i siromašnima, a ne tek iskorištavati i zloupotrebljavati njihovu ovisnost o velikim, jakim, učenim i bogatim...

Nakon Generalnog kapitula imali smo još nekoliko radosnih događaja: svećeničko ređenje šestorice naših mladomisnika u sarajevskoj Katedrali, na Petrovdan, 29. lipnja 2009.; prve zavjete šesnaestorice naših novaka na Gorici (u Livnu), 5. srpnja 2009., te redovničko oblačenje petorice novaka, u Tolisi, 12. srpnja 2009. Sve su to radosni događaji naše Zajednice kojoj Bog i danas daruje braću. Molimo Ga za njih i za sve ostale koje je pozvao i koje će još pozvati, da Mu se spremno odazovu i služe u svetosti, vjernosti i u ustrajnosti do konca.

Od 6. do 11. srpnja održali smo Kapitularni kongres, na kojem su izvršene uobičajene promjene osoblja i službi, koje se redovito obavljaju nakon svakog Provincijskog kapitula. Pokazalo se opet očitim da se naše obveze teško mogu pokriti na zadovoljavajući način, ako svaki brat ne dadne sve od sebe i ne iskoristi sve darove koje mu je dao Gospodin. Kao što reče

sv. Grgur Veliki, iako broj svećenika kod nas nije tako malen, nema dovoljno radnika, tj. onih koji se žrtvuju bez zadržke i koji ne rasipaju svoje snage na sporedne aktivnosti zanemarujući one prvotne. Zato se, katkad, dogodi da se oni najbolji i najveći radnici opterete preko mjere, jer je neke teško motivirati da na zadovoljavajući način izvrše svoju osnovnu dužnost.

Imamo mi lijep broj svetih i samozatajnih ljudi, koji se ne štede kad je u pitanju slava Božja i dobro duša. Imamo čak i onih, koji su po svim civilnim i crkvenim zakonima davno zaslužili mirovinu, a ipak se ne predaju, nego pastoralno skrbe za župe i svetišta, ispovijedaju i propovijedaju, blagoslivlju i grade i mole i rade – željni upotrijebiti sve svoje sposobnosti na slavu Božju i za spas brata čovjeka. Oni su nam uzor i poticaj da izdržimo do kraja i da se ne žalimo na poteškoće kojih nikad ne manjka, ali koje postoje samo zato da ih zajednički rješavamo, pokazujući time svoju vjernost Bogu i potvrđujući djelom svoju ljubav prema svakom čovjeku, pa i prema onom kojega katkada ne možemo shvatiti i s čijim se mišljenjem ne možemo u potpunosti složiti. Takva ljubav nam je dužnost od Boga, jer braću nismo birali mi, niti oni nas – nego su oni nama, a mi njima, dar od Boga, zajedničkog Oca svih ljudi.

Pred nama su promjene. Ono što je Uprava Provincije - u skladu sa sadašnjim mogućnostima bratstva - odredila, treba redovnički izvršiti u zakonskom roku od 2-3 tjedna – u dogovoru s kompetentnim članom Uprave, koji treba biti nazočan prigodom primopredaje službe.

Neka Bog blagoslovi svu braću, koja samozatajno prihvaćaju teške i neugodne službe, a ojača i ohrabri one kojima je potrebna Njegova posebna milost i pomoć da nadvladaju u sebi otpore i strahove (ondje gdje ih ima), dajući im živu vjeru da našim životom upravlja naš dobri i milosrdni Bog i Njegova Providnost, a ne nekakva slijepa „sudbina“ ili neki dobri, odnosno manje dobri ljudi. A budući da Bogu ništa nije nemoguće, slobodno možemo reći sa svetim Pavlom: „*Sve mogu u Onome koji me jača!*“ (Fil 4, 13).

Preporučujem, braćo, u vaše molitve kako novu upravu tako i cijelu Zajednicu da nam svi-ma Bog dadne ustrajnosti da spremno odgovorimo izazovima našeg vremena izvršavajući povjere-ne dužnosti u skladu sa našim franjevačkim idealima.

Uz srdačan pozdrav: Mir i dobro!

*fra Lovro Gavran
provincijal*

IZ GENERALNE KURIJE

IL MINISTRO GENERALE
DELL'ORDINE DEI FRATI MINORI

RATIFICA

Nel Capitolo provinciale della nostra Provincia della Santa Croce, in Bosnia, regolarmente celebrato secondo le disposizioni del Diritto, nella Casa di San Paolo, in Sarajevo, Nedžarići, sotto la presidenza del Visitatore Generale, Fr. Gabrijel Mioč, OFM, il giorno 22 aprile 2009 sono stati eletti

FR. LOVRO GAVRAN, OFM,
PER L'UFFICIO DI MINISTRO PROVINCIALE,

FR. MARIJAN KARAUŁA, OFM,
PER L'UFFICIO DI VICARIO PROVINCIALE,

ED I QUATTRO DEFINITORI DELLA PROVINCIA:
FR. LUKA MARKOVIĆ, OFM,
FR. MATO TOPIĆ, OFM,
FR. MIRKO MAJDAŃDŽIĆ, OFM,
FR. PERO VREBAC, OFM.

Il Definitorio Generale, nella Sessione del 1 maggio 2009, ha esaminato attentamente gli atti autentici di queste elezioni.

PERTANTO,
IN VIRTÙ DI QUESTO DECRETO
RATIFICO QUESTE ELEZIONI
SECONDO QUANTO PRESCRIVONO
GLI STATUTI GENERALI DELL'ORDINE ALL' ART. 165 § 1.

Dalla Curia Generale dell'Ordine dei Frati Minori, in Roma, il 3 maggio 2009.

Fr. José Rodríguez Carballo
Fr. José Rodríguez Carballo, OFM
Ministro Generale

Fr. Ernest K. Siekierka
Fr. Ernest K. Siekierka, OFM
Segretario Generale

Prot. 099899 / S 149-09

IL MINISTRO GENERALE
DELL'ORDINE DEI FRATI MINORI

DECRETO

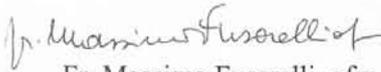
Accettata la richiesta del Ministro Provinciale
della Provincia della Santa Croce in Bosnia-Erzegovina,
trasmessa con lettera del 5 giugno 2008 (Prot. 381/08),
e ottenuto il consenso del Definitorio Generale
durante la sessione tenuta il 2 luglio 2008,
con il presente decreto, a norma dell'art. 257 degli SSGG,
concediamo che il

TOMISLAV (IVAN) MEDJUGORAC

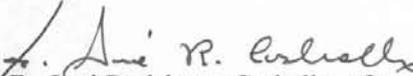
possa essere riammesso all'Ordine senza ripetere il Noviziato.

Dato a Roma, nella Sede della Curia Generalizia,
il 6 aprile 2009.

Prot. 099006 (120/08)

Fr. Massimo Fusarelli, ofm
*Segretario Generale
per la Formazione e gli Studi*

Fr. José Rodríguez Carballo, ofm
Ministro Generale

PISMO GENERALNOGA MINISTRA REDA MANJE BRAĆE U PRIGODI SVETKOVINE SV. KLARE 2009.

Gospodin dao mir svima vama, drage moje Siromašne sestre sv. Klare, koje je Duh pozvao da slijedite Krista siromašnoga, raspetoga i uskrsloga, živeći Evandjelje u poslušnosti, bez ikakvog vlasništva i u čistoći. Želim nastaviti s tradicijom koju sam započeo prije šest godina kad sam prvi put bio izabran za ministra i slugu Bratstva. Svake sam godine u prigodi svetkovine sestre Klare tako i činio, pokazujući vam, tako, svoju blizinu i duboko poštovanje koje imam prema vama.

Zahvalnost

Ovom prigodom želio bih vam prije svega zahvaliti za blizinu, ostvarenu po ljubavi i molitvi, koju ste mi dokazali kroz ove godine služenja u službi generalnoga ministra i koja se je pokazala još očividnijom na završetku 187. kapitula Reda manje braće što smo ga nedavno slavili u Asizu. Hvala, drage sestre. Hvala za vaše mnogobrojne čestitke za moj ponovni izbor. Budući da ne mogu svima osobno odgovoriti, činim to ovim pismom. I dok vam obećavam da ću nastaviti biti vam veoma blizu svojom molitvom i, svaki put kad to bude moguće, svojom nazočnošću među vama, molim vas da nastavite moliti za mene, za Generalni definitorij i za Red, da nam Gospodin udijeli dar kreativne i radosne vjernosti našem pozivu Manje braće.

Put prema VIII. stoljetnici

Godina 2009. podsjeća na VIII. stoljetnicu utemeljenja Prvoga reda i otvara vrijeme pripreve za 2012. godinu, godišnjicu utemeljenja Reda siromašnih sestara sv. Klare. Da ta godišnjica uistinu bude moment milost za sve nas i na osobit način za vas, pozivam vas da dopustite da vas *ponovno pohodi milost početaka*, da iz spomena mognete izvući evandeosku svježinu i da u povijesti budete *prebivalište i sjedište* (3PAg 22), vjerodostojan znak Boga koji strastvenom ljubavlju traži čovječanstvo.

Vaš stil života

U ovom kontekstu, dopustite mi, drage moje sestre, da vas podsjetim na neke elemente koji su vlastiti načinu života koji ste prigrlili i koje je, premda su poznati, uvijek dobro imati na umu. Pozvane da čuvate klarijansku karizmu u ovim delikatnim i teškim vremenima, ali također tako punima (usp. VC 13), kao što već više puta rekoh, ne možete za tu odgovornost delegirati druge, nego je trebate prihvatiti s odvažnošću i kreativnošću. Vaše delikatno poslanje nije u tome da štitite *status quo*, nego da ponovno uprisutnite odvažnost i kreativnost Klare, živeći u kreativnoj i radosnoj vjernosti način života koji vam je ostavila (usp. VC 37). Samo tako ćete biti svjetionicima u noći, trubljava na bedemima, stražarima jutra (usp. Iz 21,11-12).

Živjeti sveto Evandjelje

Vaš način života, kao i naš, jest živjeti sveto Evandjelje Gospodina našega Isusa Krista (usp. PrKl 1-2). Dar Evandjelja je početak vašega bratstva. Kao sljedbenice Franje i Klare pozvane ste životom prihvatiti i *ispovijedati* Evandjelje, da ga kreativno *uzvratite* konkretnim gestama. Današnji svijet ima potrebu gledati osobe posve zaljubljene u Krista, svjedoke koji drže pogled čvrsto uprt u njega, evandeoske žene koje puštaju da ih Krist i njegova riječ određuju u svakidašnjici života.

U razlomljenom svijetu, kojeg smo dio i mi, pozvane ste dati svjedočanstvo osoba objedinjenih oko osobe Krista, osobe koje žive u logici besplatnosti i samo iz ljubavi prema Božjoj nazočnosti, učinjenoj vidljivom po vašem životu. Često molitveno čitanje Riječi dovest će vas da u svakidašnjem životu, ukoliko ste objedinjene osobe, prihvatite oblik evandeoskoga života.

Kontemplativni život

Kao kontemplativke, osim toga, pozvane ste biti znakom Boga koji sije u povijesti. U trajnom osluškivanju Boga i danas ćete još govoriti srcima muškaraca i žena našega vremena jezikom ljubavi čije riječi duboko puštaju korijenje u egzistenciji nastanjenoj Bogom. Kao Klara, ljubljena, preobražena u Ljubljenoga, tako ste i vi, po kontemplaciji, pozvane posve se poistovjetiti s Kristom (usp. 3PAg 12sl.), čija nas ljubav usrećuje (usp. 4PAg 11).

Živeći u trajnoj nazočnosti Svevišnjega, svojim životom objavljujete svu Božju blizinu čovječanstvu, učinite da sa šutnjom vaše egzistencije vidimo kako tražiti njega, konačni cilj svega posvećenoga života. Svijet, svi mi imamo potrebu da vidimo u vama posvećene žene nastanjene Duhom. Prihvaćajući iz Božjih ruku povijest današnjih muškaraca i žena, ostanite vjerne onom što je uistinu istinito.

Život u bratstvu

Danas ste vi Klara i, obnavljajući “da” Duhu, kao siromašne i prigrljujući siromašnoga Krista (usp. 2PAg 18), u bratstvu činite vidljivim Božje biti u povijesti. Kao za Franju tako je i za Klaru, kojoj je Gospodin dao sestre (usp. OKl 25), bratski život u zajednici bio fizički i teološki prostor u kojemu se živi Evanđelje; mjesto i prostor odnosa; čuvano mjesto u kojemu svaka sestra iz odnosa s Bogom uči „čuvati jedinstvo uzajamne ljubavi“ (PrKl 10,7), prihvatiti zajedništvo koje dolazi od Duha; povlašteni prostor u kojemu svjedočiti Boga, zajedništvo u različitosti i različitost u zajedništvu. Živite različitosti ne kao prijatnu, nego kao očitovanje Boga koji uvijek čini novima sve stvari. To će biti moguće samo iz iskustva vjere koja nas dovodi da vidimo u onom kraj nas „dar“ i „poklon“ Gospodinov.

Živjeti bez ikakva vlasništva

Taj način života sadrži, između ostaloga, čuvanje presvetoga siromaštva. To je ono što je od vas tražio i nastavlja tražiti Franjo: „Slijediti život i siromaštvo preuzvišenoga Gospodina našega Isusa Krista i njegove presvete Majke, i ustrajati u njem sve do kraja“ (PrKl 6,7). To je element o kojemu se ne može pogađati ni vi niti mi. To je temeljni izbor koji nadahnjuje odluku da „živimo po savršenstvu svetoga Evanđelja“ (BratŽiv 1), koji usmjeruje put i rasvjetljuje slijedeće korake.

Slavlje stoljetnice utemeljenja vašega Reda je prikladna prigoda da obnovite svoju poslušnost Franji. Ta poslušnost prolazi kroz *živjeti bez ikakva vlasništva*. Ako se *Siromašak* zalaže i zadužuje svoju braću da se brinu za sestre, to je stoga da uvijek budete vjerne u opsluživanju svetoga siromaštva. Iz zalaganja da priznamo naš zajednički početak neka izvire uzajamna briga, da vi i mi budemo vjerni da živimo bez ikakva vlasništva, u proročkoj marginalnosti koja nas povjerava Bogu ljubavi i providnosti.

Osobito u ovim vremenima duboke gospodarske krize svijet treba zastati u hodu da se vrati življenju, da pronade koordinate koje govore o bitnosti, o trijeznosti, o istinitosti. Vi koje ste izabrale da živite *bez ikakva vlasništva* pozvane ste svjedočiti da kontemplacija Krista nije neka teorija, nego *življeni život* koji se uobličuje u siromašnom, konkretnom, vidljivom, stvarnom stilu života. Smatram da je došao trenutak u kojemu se trebaju činiti odvažni, proročki izbori na području siromaštva, živeći s kreativnom vjernošću po duhu Pravila svete Klare.

Upoznaj svoj poziv, oživi dar Božji u sebi

Te riječi apostola Pavla (usp. 1Kor 1,26; 2Tim 1,6) mogu biti program da se pripravi slavlje 800. obljetnice utemeljenja vašega Reda, drage moje sestre. Pozivam vas da pokrenete sva moguća sredstva da se to dogodi.

Ako se čini da svijet ponekad ne razumije vaš život, to je stoga što ima potrebu da u njemu dotakne znak koji upućuje na bitnost vašega života. Uzvratajući Bogu svaki trenutak vašega

postojanja, ne po zakonima tržišta, nego samo iz ljubavi, po *logici ljubavi*, pozvane ste svjedočiti alternativni način života. Dok je čovječanstvo nagnano da živi površno pritisnuto tolikim suvišnim stvarima, protagonizmom, prividom... vi ste, u dubini postojanja, pozvane upućivati na dašak Duha Božjega koji vas prožima. Izabirući da živite kao siromašne, svjedočite ono što je uistinu istinito i što nas oslobađa.

Slavlje jubileja vašega Reda treba vas konkretno propitkivati o načinu na koji živite vaš način života.

Mi i svijet imamo potrebu znati da ste svjedoci uskrsnuća Gospodinova, svjedoci Boga života.

Mi i svijet imamo potrebu vidjeti u vama trajno traženje Boga, kako bismo usvojili to traženje. Mi i svijet imamo potrebu zanosno uzajamno dijeliti vašu kreativnu vjernost, da svima svjedočimo dobru vijest Evanđelja.

Mi i svijet imamo potrebu da se, zajedno s vama, stavimo u srce Crkve, da budemo, kao Klara i Franjo, evanđeoske osobe koje svima dovikuju da Bog ljubi čovječanstvo.

Drage sestre, nemojte nas lišiti dara svoga svjedočenja. Mi i svijet ga trebamo.

Neka nam Gospodin, koji nam je dao milost dobrog početka, dadne da rastemo u kreativnoj i radosnoj vjernosti onom što smo obećali (usp. *1Kor 3,6-7*).

Rim, 23. lipnja 2009. g.

*José Rodríguez Carballo, OFM
generalni ministar*

Prot. 100057

IZVJEŠTAJ S GENERALNOG KAPITULA

25. svibnja 2009.

Generalni kapitul 2009. započeo molitvom

U sedam i trideset ujutro, pred bazilikom Svete Marije Anđeoske, franjevački provincijali, kustosi i delegati cijeloga svijeta – 181 na broju – okupili su se na svoj Generalni kapitul, 187. po redu, koji će trajati do 20. lipnja.

Na ulaznim crkvenim vratima pročitana je jedan ulomak iz životopisa sv. Franje od Tome Čelanskoga na talijanskom, engleskom i španjolskom, službenim jezicima Reda. Potom je generalni ministar, Jose Rodriguez Carballo, predvodio procesiju noseći knjigu Evanđelja do Porciunkule, male crkvice unutar velike crkve. Tu je svaki nazočni franjevac poljubio knjigu Evanđelja koju je Generalni ministar držao u rukama.

Nakon ove uvodne molitve i iskazivanja poštovanja knjizi Evanđelja, započelo je euharistijsko slavlje koje je predvodio Generalni ministar, i time je službeno započeo Generalni kapitul. U svojoj homiliji Generalni ministar je istaknuo:

„Osjećam da Duh danas govori nama, Manjoj braći:

‘hrabri budite i ne bojte se’ da vas Krist osvoji kako bi se u vama moglo nastaviti Njegovo poslanje i čovječnost;

‘hrabri budite i ne bojte se’ proširiti prostor svoga šatora kako biste mogli doći do kraja svijeta te tugu i radost svijeta učiniti svojom vlastitom;

‘hrabri budite i ne bojte se’ živjeti u ovisnosti o Kristu svaki dan, jer ćete na taj način moći bolje služiti Kristu i drugima, pogotovo u ‘Njegovim licima’ koja trpe;

‘hrabri budite i ne bojte se’ biti privučeni i osvojeni od neljudskih i zaboravljenih „samostana“, gdje je ljepota i dostojanstvo ljudske osobe svakodnevno uprljano, jer u prihvaćanju današnjih gubavaca prihvaćate i grlite samoga Krista, te dok njih evangelizirate oni evangeliziraju vas;

‘hrabri budite i ne bojte se’, obnoviti ili uspostaviti dijalog ljubavi, pogotovo tamo gdje je svijet danas podijeljen mržnjom i ludilom ubijanja. Budite mironosci, jer tako ćete biti svjedoci Boga koji je ljubav;

Pođite, Manja braćo, Duh Gospodnji nam to govori danas, ne kao onima koji posjeduju istinu, nego kao poniznim slugama, i dajte slobodno što ste primili. Pođite na putove i raskrižja i navješćujte svima koje susretete da ste svi braća i sestre, sinovi i kćeri istoga Oca. Idite i budite svjesni da ćete bolje i autentičnije evangelizirati svijet ukoliko vaše bratstvo bude više prepoznatljivo u vašim zajednicama. Idite, ujedinjeni s osobom i djelom Isusa Krista, i otvorite se novim oblicima evangelizacija. Idite i evangelizirajte svijet skupa s laicima, muškarcima i ženama, mladima i starima. Idite, i bilo gdje, bilo kakvu djelatnost razvijete, svjedočite evanđeoske vrijednosti i budite bliski onima koji još Krista nisu upoznali”.

Okupljanje pred crkvom Svete Marije Anđeoske i potom euharistijsko slavlje vrlo je znakovito, jer to je kolijevka franjevaštva. Tu je nastao, rodio se, Red manje braće sv. Franje Asiškoga prije osam stotina godina.

Zasjedanje se odvija u prostorijama *Domus Pacis* i *Le Stuoie*, u zgradama pored Svete Marije Anđeoske, na tri službena jezika Reda – talijanskom, španjolskom i engleskom – u sedam jezičnih skupina i deset radnih skupina. Jedna od njih je i hrvatska skupina, s osam članova – petorica hrvatskih provincijala (fra Željko Železnjak – Zagreb, fra Željko Tolić – Split, fra Josip Sopta – Zadar, fra Lovro Gavran – Sarajevo, fra Ivan Sesar – Mostar) slovenski provincijal fra Viktor Papež, kustos hrvatske kustodije za SAD i Kanadu fra Marko Puljić, te predstavnik braće

nesvećenika fra Krunoslav Kolarić. Generalni defnitor fra Šime Samac sudjeluje u dvije skupine: s nama Hrvatima i u poljskoj skupini.

Članove Kapitula pozdravio je mjesni provincijal, asiške provincije, te biskup Asiza mons. Domenico Sorrentino. Pismenu poruku je poslao i gradonačelnik Asiza. Gradonačelnik se ispričao što nije mogao doći, ali je obećao da će posjetiti članove Kapitula.

Među mnogim djelatnostima prvog dana bio je i izbor trojice voditelja – moderatora – kapitula. Fra Ivan Sesar je dobio znatan broj glasova za tu ulogu, ali nije bilo dovoljno da uđe u najuži krug.

26. svibnja 2009.

Izvešće Generalnog ministra

Većinu ovog radnog tjedna članovi Kapitula će provesti u razmišljanju, razgovorima i raspravama o Izvešću Generalnog ministra Reda, koje je počeo iznositi danas, 26. svibnja. Izvešće započinje poglavljem o franjevačkom pozivu i poslanju. Potom slijedi analiza rada Generalnog ministra i defnitorija kroz proteklo šestogodište u svjetlu prioriteta koje je Red postavio na prošlom kapitulju 2003. i prijedlozima za budućnost.

Izvešće od 318 stranica poslano je kapitularcima već prije nekoliko mjeseci da ga prostudiraju, osobno i u svojim zajednicama.

Donosimo ovdje nekoliko značajnijih detalja iz dijela Izvešća koje je Generalni ministar iznosio danas po sljedećim temama.

Prva tema: „*Evangelizatorsko poslanje*“

„U svakom razdoblju, evangelizatorsko poslanje ima dvostruki pravac: jedan koji se događa unutar kršćanske zajednice i drugi koji je usmjeren na ljude izvan te zajednice – *missio ad gentes*. *Missio ad gentes* je, svakako, primarni zadatak kršćanske zajednice i nije nikada završen, jer je još mnogo onih koji nisu čuli za Krista. Ovaj kriterij je, također, važan i za naš Red... U tom slučaju, poslanje – *mission* – može se definirati kao obnova dara Radosne vijesti i zadatka koji smo primili, naime, propovijedati evanđelje riječju i djelom svima, blizu i daleko, vjernicima i nevjernicima koji su ili odbacili vjeru ili su je samo površno primili...“

Manja braća su poslana djelovati i živjeti među ljudima – *inter gentes* – na trgovima i putovima, u mjestima gdje se ljudi okupljaju, žive, rade, trpe i uživaju svoj život – posvuda. Mi jednostavno ne možemo i ne smijemo čekati da oni dođu k nama. Potrebno je uputiti se prema njima gdje ih možemo susresti i navijestiti im evanđelje s jasnoćom i odlučnošću...“

Bratska dimenzija u navješćivanju evanđelja je temeljna za uspjeh... Potrebno je izgrađivati proročka bratstva, bratstva koja šalju pozitivne signale i koja odišu vjerom, molitvom, osmišljenim životom i iz čijeg se života iščitava da su poslana od Gospodina da navješćuju Radosnu vijest...“

Druga tema: *Duh molitve i pobožnosti*

„Moramo priznati da su naša liturgijska slavlja vrlo često siromašna... Usuđujem se upozoriti braću da dobro liturgijsko slavlje pretpostavlja temeljitu pripremu za njega i da crkvene norme ne isključuju kreativnost... Spontanost i improvizacija nisu jedno te isto. Spontanost je poželjna, ali improvizacija svjedoči o nepripremljenosti... Potrebno je napraviti korak od shvaćanja molitve kao obveze do molitve kao osobnog i radosnog susreta s Bogom... Molitva treba postati duša naših aktivnosti...“

Treća tema: *Život u poslušnost, bez vlasništva i u čistoći*

„Poslušnost stvara pravo bratstvo i jača osjećaj pripadnosti... Pozvani smo na obraćenje: voljeti sve i svakoga (Kristov poziv na ljubav i prema neprijateljima)...“

Život u čistoći znači kanaliziranje naših osjećaja u tri pravca: prema Bogu, prema bratstvu i poslanju... Poput Franje, što je počelo njegovim obraćenjem, treba prestati slaviti samog sebe...

Onima koji su bili zlostavljani od naše braće, upućujem molbu za oprostjenje u ime cijeloga Reda...

Što se tiče života bez vlasništva, mogu slobodno reći da nismo siromašni, da ne živimo tako kao da ne posjedujemo ništa, da se lako vodimo logikom potrošačkog društva i da vrlo lako prakticiramo ono što u teoriji osuđujemo kod drugih: 'mi smo ono što posjedujemo!'

Nakon izlaganja Generalnog ministra članovi Kapitula prešli su u rad u jezičnim skupinama. Tajnici svake skupine, njih deset, izvijestili su na sljedećoj sjednici svih članova o radu u svojoj skupini.

27. svibnja 2009.

Danas je drugi dan kada Generalni ministar iznosi svoje Izvješće. To će potrajati još dva dana. Danas je govorio o kvaliteti bratskog života u zajednici. Donosimo nekoliko glavnih točaka iz današnjeg izlaganja:

Postoji nekoliko negativnih aspekata kojima moramo posvetiti pozornost ako želimo da se naša bratstva ne raspadnu. U njih spadaju, pored ostalih, ova: aktivizam, individualizam, podijeljenost, opterećenost skepticizmom, umor, rezignacija i nedostatak komunikacije...

Franjevačka zajednica mora težiti za tim da bude nešto mnogo drugačije i više nego poduzeće ili interesni klub...

Jedan od najvećih problema u izgradnji pravoga bratstva je nedostatak autentične komunikacije među svojim članovima, to jest mogućnost razgovora u iskrenosti i povjerenju...

Komunicirati znači dati se drugome, omogućiti drugome da sudjeluje u onome što meni pripada, i u isto vrijeme ostati otvoren za primanje onoga što drugi ima ponuditi meni...

Budućnost našeg posvećenog života sastoji se u suradnji, restrukturaciji... u međuprovincijskoj suradnji...

Pitanje jednakosti među braćom, svećenicima i laicima, nije drugorazredno pitanje za nas. Jednakost među braćom je naša *forma vitae*...

Središnje mjesto u našem životu zauzima: slavljenje euharistije, izmjena iskustava vjere i apostolske zauzetosti, molitveno čitanje Riječi, sakramentalni život, osobna i zajednička molitva. Bratski živjeti znači biti praćen vjerom i molitvom svoje braće...

Naše komuniciranje vrlo često postaje površno i siromašno: razgovor o marginalnim temama i problemima koje nemaju skoro nikakva značenja za naš poziv. Obično s drugima razgovaramo o tome što radimo, ali ne o tome što mislimo ili, još manje, o tome što osjećamo. Usamljenost i izolacija, od kojih trpe mnoga braća, je rezultat ovakve površne komunikacije...

Potrebno je osnažiti već poznata sredstva za bolju komunikaciju: mjesni kapituli, neformalna rekreacija, zajedničko blagovanje, zajednički rad na zajedničkim projektima i slično...

Postoji i druga – svijetlija – strana: iako se neke provincije spajaju i prestaju postojati u starom obliku, otvaraju se nove u područjima Azije i Afrike, kao i istočnog dijela Europe.

Generalni ministar je još govorio o Redu kao obiteljskoj zajednici: „Mi smo obitelj koja se sastoji od braće i sestara koji dijele istu karizmu i poslanje... Pozvani smo u ovo vrijeme živjeti duhovnost zajedništva kako bismo mogli biti *signum fraternitatis* u svijetu...

Nakon izlaganja, uslijedio je rad u jezičnim skupinama. Svaka skupina ima svoga predsjednika (za našu je fra Josip Sopta), potpredsjednika (fra Viktor Papež) i tajnika (fra Marko Puljić). Tajnici

skupina su, potom, na zajedničkom zasjedanju izvijestili o radu u svojim skupinama, nakon čega je uslijedila diskusija. To je uobičajena praksa za svaki dan.

28. svibnja 2009.

Već je svakodnevna praksa da na početku dnevnog zasjedanja generalni ministar, fra Jose Rodriguez Carballo, u dijelovima iznosi svoje Izvješće, potom slijedi rad u jezičnim skupinama i, nakon što tajnici skupina izvještaju o radu, nastavlja se s diskusijom.

U četvrtak, 28. svibnja, fra Jose je svratio pozornost na dva područja: evangelizacija, te formacija i studij. Prvo, evo nekoliko misli o evangelizaciji:

Vrlo važno područje za evangelizaciju je župna zajednica. Da bi se u tom području poboljšao rad izdana je knjižica „Poslani evangelizirati u župi, u bratstvu i malenosti“, koja nudi temeljne elemente za pastoralni rad u župi iz franjevačke perspektive..

Važno je sačuvati i unaprijediti popularne oblike evangelizacije kao što su misije (svakako, s obnovljenim sadržajima i stilom), pastoral svetišta i slično. Važno je imati na umu da je župa, u našem slučaju, povjerena bratstvu, a ne pojedincu, pa čak i onda kada je služi sam. U te popularne oblike evangelizacije spadaju: služenje u bolnicama i zatvorima i svima onima koji se nađu u nevolji...

Među nove oblike evangelizacije se ubrajaju nova sredstva komunikacije: radio, televizija, internet, pastoral turista... nazočnost u zapuštenim mjestima: gubavci, ovisnici o drogama i alkoholu, bolesnici od SIDA-e i sl...

Naše vrijeme je obilježeno nezainteresiranošću za vjeru, ali prihvaća kršćanske norme s lijepim vanjskim izgledom – slavlja obreda vjenčanja, krštenja i slično – ali s premalo vjere. To je neko post-kršćansko vrijeme. Zato treba nove odlučnosti i hrabrosti suočiti se s tim izazovima kako bi evanđelje moglo ponovno ući u našu kulturu i postati uspješna i komunikativna osvajačka snaga...

Nije dovoljno samo drugima naviještati evanđelje, potrebno je prvo biti evangeliziran do te mjere da nas Radosna vijest promijeni i oplemeni...

Iako nas problemi današnjeg svijeta straše potrebno je imati pozitivan pogled na svijet. Ili, još bolje, potrebno je voljeti ga i gledati na njega s ljubavlju, jer to je Božji svijet. To će nam pomoći da prepoznamo mnoge vrijednosti koje već u njemu postoje...

U drugom dijelu Generalni ministar je govorio o formaciji i studiju. Između ostaloga je rekao:

Činjenica je da veliki broj braće napušta Red uskoro nakon svečanih zavjeta, a znatan broj onih koji ostaju postaje brzo umoran, anemičan i nezainteresiran. Za ovo stanje potrebna je temeljita analiza...

Zašto je to tako moglo bi se pronaći mnogo odgovora ali, svakako, je pitanje i kvalitativne formacije koju im dajemo...

Formator je onaj koji osjeća, prije svega, da je putnik, tražitelj i onaj koji prati i potiče druge, svjestan svojih vlastitih nedostataka... Formator nije sam u procesu formacije. Cijelo bratstvo sudjeluje u formaciji svojih članova...

Važno je sjetiti se da ono po čemu smo redovnici i osobe posvećena života nije ono što radimo nego ono za koga to radimo i kako to radimo...

Mnoge zajednice se moraju pozabaviti stvaranjem prave klime za formaciju u pravom bratstvu...

Izuzetno je važno uspostaviti vezu između početne i trajne formacije. Trajna formacija nikada ne prestaje...

Budućnost Reda se sastoji u stvaranju međuprovincijske suradnje, pogotovo na području konferencija...

Ohrabrujuće je vidjeti porast zanimanja za oživljavanjem franjevačke intelektualne tradicije i stvaranje takvih franjevačkih centara po svijetu...

Dan je zaključen zajedničkim pokorničkim bogoslužjem u svetištu San Damiano, koje je predvodio bivši generalni ministar, fra Giacomo Bini.

29. svibnja 2009.

Danas, u petak, Generalni ministar je dovršio izlaganje svoga Izvješća. U ovom dijelu je, uglavnom, govorio o tome u kojem pravcu bi, prema njegovu mišljenju, Red trebao ići. O tome će se razgovarati i raspravljati u sljedećim danima na Kapitolu.

Nekoliko misli iz današnjeg izlaganja:

Uvijek treba imati na umu da je svaki brat, svatko od nas, nositelj budućnosti. Budućnost svojih zajednica mi gradimo SADA. U tome se sastoji naša velika odgovornost: živjeti sadašnjost u vjernosti svom pozivu da bi budućnost mogla odisati oduševljenjem. Od nas se ne očekuju uspjesi i rezultati nego odlučnost da ostanemo vjerni onomu tko smo i što smo u svakom trenutku života...

Nitko se ne može isključiti iz izgrađivanja i stvaranja budućnosti...

U ovome svijetu, koji se često ponaša tako kao da Boga nema, pozvani smo biti proročki znak suverenosti Boga koji ne trpi idole...

Svijet nas poziva i očekuje od nas da mu ponudimo Krista, koji se utjelovio...

Sve u Franjinu životu je počelo s osobnim susretom s Kristom, s doživljajem vjere u Boga, Oca našega Gospodina Isusa Krista. Takvo iskustvo vjere mora biti temelj evanđeoskog projekta života...

Ono što trebamo učiniti jest, prije svega, probuditi ponovno zanimanje za molitvu...

Svijet, a i mi, trebamo danas bratstva u kojima odiše iskrenost, lojalnost, transparentnost, bratsko pomaganje, razumijevanje i radost. Potrebna su nam bratstva s toplinom obiteljskog doma u kojima vlada sve ono što čini obitelj mjestom ispunjenim blagoslovom i radošću zajedništva...

Duboko sam uvjeren da je gubitak osjećaja pripadanju zajednici najjači virus i uzrok napuštanja Reda...

Kao Red moramo se otvoriti suradnji s laicima – narodom među kojim živimo. U tome se potvrđuje identitet nas, manje braće...

Prijedlozi:

Duboko vjerujem da i kroz sljedećih šest godina Prioriteti reda (duh molitve i pobožnosti; bratski život u zajedništvu; malenost, siromaštvo i solidarnost; evangelizacijsko poslanje; formacija i studij) moraju ostati mjerilo i sredstvo animacije našega života...

Konferencije trebaju napraviti plan za animaciju/formaciju gvardijana i svih koji su odgovorni za animaciju bratstava...

Kroz sljedeće tri godine – 2010. do 2012. – svi entiteti Reda trebaju ući u proces razmišljanja i promišljanja prema sljedećim pitanjima: kamo idemo? kamo želimo ići? kamo nas Duh potiče i vodi, imajući u vidu poziv Crkve i dokumente koje je Red izdao na tu temu, kao i čitajući znakove vremena...

Generalni Definitorijski treba oformiti komisiju koja bi uradila sociološku analizu Reda, s obzirom na godine braće, broj članova u entitetima, situaciju u globaliziranom svijetu u kojem živimo, te prema tome izgraditi strategiju Reda i način kako je ostvariti...

Svaki entitet treba imati kuću molitve koja treba biti 'škola molitve za braću i puk Božji'...
Svaka provincija i samostalna kustodija trebaju imati najmanje jednoga brata koji sudjeluje u misionarskim pothvatima Reda...

Svaki entitet treba poslati Generalnom sekretarijatu za evangelizaciju 8% svojih sredstava prikupljenih za svoje programe evangelizacije...

Svaki entitet treba izraditi svoj program trajne formacije i poslati ga u Generalnu kuriju...

Nakon završenih 25 godina u svečanim zavjetima sva braća trebaju prekinuti svoje normalne aktivnosti i uključiti se u program trajne formacije u trajanju od šest mjeseci...

Konferencije trebaju proučiti i analizirati sve stupnjeve početne formacije, pogotovo one koja se odnosi na vrijeme privremenih zavjeta...

Svoje Izvješće Generalni ministar je završio tako što je pozvao sve da se pridruže njegovim SNOVIMA. Donosimo neke od njih:

Najogore što se nekomu može dogoditi jest to da prestane sanjati...

Želim sanjati i želim da sva braća sanjaju jer želimo živjeti i kreirati budućnost...

Sanjam o franjevačkom životu koji će biti više kontemplativan, u kojem se mi kao braća krećemo s oduševljenjem, otvoreni dašku Duha...

Sanjam franjevački život koji bi živio potpuno pod djelovanjem Duha i koji bi bio vjeran vlastitim nadahnućima...

Sanjam franjevački život koji će biti proročki, utemeljen na istinskoj identifikaciji s Kristom...

Sanjam franjevački život koji bi bio proroštvo bratstva koje sve poziva i koje, usred svijeta kidanog suparništva i nasiljem svake vrste, pruža prostore susreta, prihvaćanja, slavlja, vedrog i radosnog uzajamnog dijeljenja...

Sanjam franjevački život koji bi znao svući se od svega onog što ga priječi da korača u pravcu što ga je Franjo označio prije 800 godina. Sanjam franjevački život sposoban da stvara *nove mješine za novo vino*, koji bi trebao dati nove odgovore novim izazovima...

Prorok je navijestio da će doći dani kada će mladi prorokovati a stari sanjati snove (Joel 2, 28). Jesu li ti dani već došli? (Ivan 4,35)

Subota, 30. svibnja 2009.

Nakon vrlo napornog radnog tjedna u subotu je bilo malo lakše. Radilo se samo do podne. Uglavnom je bilo govora o Generalnom definatoriju: o tome što franjevačko zakonodavstvo govori o Generalnom definatoru, načinu izbora i broju definitora. O tome će biti još više govora tijekom sljedećeg tjedna u kojem se trebaju održati izbori članova Generalne uprave.

Tjedan je završio svečanim slavljem uočnice svetkovine Duha Svetoga. U devet i petnaest navečer članovi Kapitula s lijepim brojem civila okupili su se na velikom trgu ispred Porciunkule oko zapaljenog ognja. Nakon uvodnih obreda, s upaljenim svijećama u procesiji nazočni su ušli u crkvu gdje je održana Služba Riječi i klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu. Obred je završio oko pola noći.

Nedjelja, 31. svibnja 2009.

Nedjelja je bila slobodan dan. Iskoristili smo ga za posjet sestrama klarisama u Polenzu. Većina nas članova hrvatske skupine, s dvojicom talijanskih provincijala, posjetili smo sestre

klarise koje se trenutno nalaze u Polenzu, a do potresa su živjele u svome samostanu u blizini Aquille.

Ujutro 6. travnja, kad je potres sravnio sa zemljom to područje njihova samostanska poglavica Gemma je umrla pod ruševinama, a ostale sestre su se samo čudom spasile. Neke od njih su, također, bile pod ruševinama i sretno su spašene. Izgubile su svu imovinu, a našle su novi smještaj u drugom samostanu sestara klarisa u Polenzu.

Iako još uvijek pod snažnim dojmovima doživljaja za vrijeme potresa i spašavanja iz ruševina, iznenadile su nas svojom vedrinom, jednostavnošću, snagom vjere i optimizmom. Zahvalile su nam što smo mislili na njih i došli ih posjetiti. Više ih je obradovala naša nazočnost nego novčani dar od sedam tisuća eura koji smo im tom prigodom uručili. Dar, u istom iznosu, uručili smo i provincijalu toga područja fra Virgiliju, koji je toga dana slavio svoj sedamdeset i peti rođendan.

Nakon svečanog ručka kod sestara klarisa pošli smo na grob sv. Jakova Markijskog (rođenog u Zadru), misionara na našim područjima, koji se nalazi u franjevačkoj crkvi u Markama. Imali smo čast slaviti svetu misu na oltaru iznad njegova balzamiranog tijela.

Ponedjeljak, 1. lipnja 2009.

U svome Izvješću generalni ministar Reda, Jose Rodriguez Carballo, je istaknuo važnost molitvenog života, kako za pojedinca tako i za zajednicu. Napomenuo je da je vrlo važno razviti molitveni način čitanja Svetog Pisma ili drugog duhovnog štiva. Ovakav način molitve se obično naziva *Lectio Divina*. Na Izvanrednom kapitulu Reda, koji je održan 2006. u Asizu, razvijen je takav molitveni proces koji je nazvan *Metodologija Emausa*. Ovakav naziv ima svoj korijen u pouskrsnom izvješću Lukina evanđelja, poglavlje 24, gdje uskrsli Gospodin susreće učenike na putu u Emaus, govori s njima na putu i otvara ih za razumijevanje Pisma i Euharistije. Rezultat toga susreta prepoznaje se u njihovom zanosnom priopćenju: „Zar nam nije gorjelo srce dok nam je govorio na putu!“ Ova Metodologija Emausa bi trebala imati sličan ili isti učinak u životu nas fratara.

Počinjući drugi tjedan Generalnog kapitula, svi članovi su se okupili u glavnoj dvorani i u duhovnom ozračju započeli skupa svoj *Lectio Divina*, koja se sastojala od dva dijela: svi članovi su, prvo, sudjelovali skupa te su se potom razišli po jezičnim skupinama i nastavili svoj *Lectio Divina*. Sva tri preostala tjedna započimati će na takav način.

Današnji *Lectio Divina* predvodio je bivši generalni ministar, fra Giacomo Bini, koji nas je potaknuo da čitamo tekst prvog poglavlja Pravila, razmišljamo nad njim, podijelimo svoja zapažanja i nadahnuća i završimo molitvenim susret zajedničkom molitvom Očenaša.

Započinje proces izbora

Većina sjednica ovoga tjedna odnosit će se na izbore: Generalnog ministra, vikara Reda i generalni definitorij.

Generalni Statuti Reda daju mogućnost kapitolu da odredi broj generalnih definitora i način njihova izbora. Do kraja tjedna imat ćemo izabranu Generalnu upravu Reda.

Izvješće Prokuratora Reda

Prokurator Reda, fra Francesco Bravi, iznio je svoje Izvješće. On ima zadatak predstavljati Red pred raznim dikasterijima Svete Stolice, nadzirati procese pripreme za proglašenje blaženih i svetih našeg Reda, te brigu za kontemplativne sestre za koje je odgovoran Red.

Veli dio njegova Izvješća odnosio se na one koji su napustili Red. U prošlom šestogodištu 553 člana su napusila Red. Neki su izbačeni, neki su dobili dispencu, dok su neki prešli u neke druge redovničke zajednice. To je veliki gubitak, skoro po jedna provincija godišnje.

Pored iznošenja podataka, fra Francesco je, iz svoga iskustva, dao nekoliko vrijednih savjeta provincijalima s obzirom na one koji su napustili Red. Naglasio je da napuštanje Reda se često događa: zbog poteškoća u međuljudskim odnosima; zbog problema sa zvanjem, molitvom, vjerom i identifikacijom s Redom; i konačno zbog promašaja u odgoju poglavito s obzirom na pripremu za život u bratstvu.

Utorak, 2. lipnja 2009.

Prema Generalnim statutima Reda broj Generalnih definitora za sljedeće šestogodište i način njihova izbora određuje se na Generalnom kapitolu. U prošlom šestogodištu Red je imao devetoricu generalnih definitora, koji su predstavljala entitete po raznim geografskim područjima gdje je nazočan Red.

U ponedjeljak, 1. lipnja, na zajedničkom zasjedanju raspravljano je o tome koliko će se izabrati generalnih definitora i kakva će biti način izbora. Bilo je mnogo prijedloga. Jedan od njih bio je da hrvatske provincije (5) i slovenska dobiju svoga generalnog definitora, a Poljaci i ostali sjeverni Slaveni svoga generalnog definitora. Bilo je prijedloga da svaka konferencija imadne svoga generalnog definitora, kao i takvih da ih bude najviše sedam.

Danas, u utorak, pravni stručnjak, fra Aidan McGrath, član irske provincije postavio je prijedloge na glasovanje. Prihvaćeno je da ostane isti broj generalnih definitora, ali da Generalni definitorij oformi komisiju koja će temeljito istražiti mišljenja braće o ovome po cijelom svijetu, uzimajući njihove potrebe i okolnosti života. S rezultatima treba izaći pred Plenarnu sjednicu Reda. Do sljedećeg Generalnog kapitula, koji će treba biti održan 2015, moguće je da će biti novih prijedloga na ovu temu.

Srijeda, 3. lipnja 2009.

Danas je bio rad, uglavnom, u jezičnim skupinama na temu promjena pojedinih dijelova Generalnih Statuta. Rezultate rada u jezičnim skupinama predstavili su tajnici skupina na zajedničkoj sjednici svih kapitulara.

Dan je završen molitvom i zahvalom dosadašnjoj upravi Reda: generalni ministar fra Jose Rodriguez Carballo, generalni vikar fra Francesco Bravi, generalni definitori: fra Amaral Amaral Bernardo, fra Mario Favretto, fra Finian McGinn, fra Juan Ignacio Muro, fra Šime Samac, fra Ambrosio Van Si, fra Miguel Vallecillo i fra Jakab Varnai. Nije bio nazočan fra Luis Cabrera koji je u travnju postao nadbiskup u Cuenca, u Ekvadoru.

Za vrijeme večere predstavljen je kardinal Jose Saraiva Martins, delegat Svetog Oca, koji će predsjedati izboru Generalnog ministra, u četvrtak u devet sati ujutro. Kardinal će predvoditi euharistijsko slavlje u Porciunkuli u četvrtak u sedam sati ujutro. Kapitularci su pozvani na ručak, nakon izbora Generalnog ministra, u samostanskoj blagovaonici Protoconvento.

4. lipnja 2009.

Izabran Generalni ministar

Jutros, 4. lipnja, članovi Generalnog kapitula Reda manje braće izabrali su fra Josea Rodrigueza Carballa ponovno za Generalnog ministra Reda.

Pod predsjedanjem kardinala Jose Saraiva Martinsa, delegata Svetog Oca, 152 kapitularca su u prvom krugu, dali povjerenje dosadašnjem Generalnom ministru da vodi Red kroz idućih šest godina.

Dan je počeo svečanom svetom misom u Porciunkuli u sedam sati ujutro, a već u devet sati počele su pripreme za glasovanje. Prvi krug glasovanja bio je dovoljan. Nakon službenog proglašenja valjanosti izbora, kapitularci su u procesiji pošli u Porciunkulu, praćeni zvonjavom zvona, mnoštvom kamera od raznih televizijskih postaja i lijepog broja puka koji se okupio za tu prigodu. Procesija je izgledala veličanstveno. Nakon obreda uvođenja u službu, Generalnom ministru su prilazila sva nazočna braća i osobno čestitala na izboru.

Fra Jose Rodriguez Carballo napunit će u kolovoza 56 godina. Obnaša ovu službu od Generalnog kapitula 2003. Prije toga bio je generalni definator i generalni tajnik za formaciju i studij. Bio je provincijal franjevačke provincije sv. Santiaga Compostele (Španjolska); predsjednik vijeća Manje braće Europe i voditelj mladih u redovničkoj formaciji.

Nakon što je primio licencijat Biblijske teologije u Jeruzalemu i licencijat Svetog Pisma u Rimu, predavao je ove predmete u bogosloviji u Vigü i teološkom fakultetu u Santiago de Compostela u Španjolskoj. Fra Jose Rodriguez Carballo je 119. nasljednik sv. Franje. Do godine 2015. vodit će oko 14.000 Manje braće koji sada žive u 113 zemalja na svijetu.

Svečani ručak bio je u blagovaonici samostana Porciunkule. Na popodnevnom sastanku bilo je govora o izboru Generalnog vikara.

Običaj je da se svakog dana na početku sjednica sjeti nekih značajnijih događaja u Redu koji su vezani uz taj dan. Danas je bio stoti rođendan jednom bratu u Italiji, ali je, također, spomenuto da je danas, 4. lipnja, 70. obljetnica ređenja dvojice franjevaca: fra Častimira Majića (Chicago) i fra Zorana Ostojića (Međugorje). Nakon takvih i sličnih obavijesti čuje se snažan pljesak, pa je tako bilo i ovaj put.

Curriculum vitae fra Josea Rodrigueza Carballa:

Provincija Santiago de Compostela u Španjolskoj

Rođen je 11. kolovoza 1953.

Privremeno zavjetovan 9. kolovoza 1971.

Svečano zavjetovan 1. siječnja 1976.

Zaređen za svećenika 29. lipnja 1977. od pape Pavla VI. na trgu sv. Petra.

Akadske titule: Licencijat Biblijske teologije (Jeruzalem)

Licentijat Svetog pisma (Rim)

Govori: španjolski, talijanski, portugalski, francuski, engleski, a razumije katalonski

Petak, 5. lipnja 2009.

Danas je izabran Generalni vikar Reda, fra Michael Anthony Perry, koji je trenutno provincijal Provincije Srca Isusova sa sjedištem u St. Louisu, Missouri, SAD. Izabran je u prvom krugu glasovanja, s 103 glasa od 152 moguća.

Na početku ovog Generalnog kapitula fra Michael je izabran za jednoga od tri moderatora koji vode zajedničke sjednice na kapitolu, a to je vrlo značajna uloga na kapitolu. Neposrednost, jednostavnost i smisao za humor sigurno su pozitivno djelovali na kapitulare pri izboru. Ali, tu su i druge vrline i sposobnosti.

Fra Michael potječe iz Indianapolisa, iz Indiane. Rođen je 1954. U Red je ušao 1977, svečano zavjetovan godine 1981. i zaređen za svećenika 1984.

Kroz deset godina djelovao je u današnjoj Demokratskoj republici Kongo kao župnik, odgojitelj i voditelj programa za razvoj. Doktorirao je religijsku antropologiju na sveučilištu Birmingham u Velikoj Britaniji godine 2002. Radio je za Biskupsku konferenciju SAD-a, za Međunarodni franjevački ured i Katolički ured za humanitanu pomoć.

Prošle godine, 10. lipnja 2008, braća Provincije Srca Isusova sa sjedištem u St. Louisu izabrala su ga za provincijala. Prije toga bio je u upravi Provincije kao defnitor.

Nekoliko trenutaka nakon izbora u svojem prvom obraćanju kapitularcima fra Michael je rekao: „Osjećam se kao i onda kad sam bio izabran za provincijala. Došla mi je danas na pamet ista misao kao i onda: dok mi je lagano pozvati druge da ‘bace mrežu u duboko’, Gospodin i moja braća žele sada isto od mene, samo na drugi način!“

Danas su, također, započele pripreme za izbor generalnih defnitora, a sutra, u subotu, trebala bi Generalna uprava biti kompletna.

Izabrana nova uprava Reda

Subota, 6. lipnja 2009.

Subotnjim izborom generalnih defnitora kompletirana je generalna uprava Reda za idućih šest godina.

Za slavensko područje (Konferencije sjevernih i južnih Slavena) izabran je za generalnog defnitora **fra Ernest Karol Siekierka**, dosadašnji generalni tajnik Reda. Fra Ernest, koji je naslijedio fra Šimu Samca, član je poljske provincije sv. Franje Asiškoga.

Za engleski govoreću konferenciju izbran je **fra Francis Walter** iz provincije Bezgriješnog začeca BDM-e iz New Yorka. Prije njega tu je ulogu obnašao fra Finian McGinn iz kalifornijske provincije sv. Barbare. Fra Francis je, u vrijeme ovog izbora, bio član Vatikanske komisije za evangelizaciju naroda.

Ostali generalni defnitori su:

Za područje Afrike i Srednjeg Istoga:

Fra Vincent Mduduzi Zungu, OFM

Rođen 28. travnja 1966. u Mbongolwane, u *Africae Meridionalis*.

U novicijat ušao 18. siječnja 1988.

Prvi privremeni zavjeti 19. siječnja 1989.

Svečani zavjeti 2. srpnja 1994.

Zaređen za svećenika 8. srpnja 1995.

Član Provincije Naše Gospe, Kraljice mira, u *Africae Australis*

Za područje Azije i Oceanije:

Fra Paskalis Bruno Syukur, OFM

Rođen 17. svibnja 1962. u Ranggu, Indonezija

U novicijat ušao 15. srpnja 1982.

Prvi privremeni zavjeti 15. srpnja 1983.

Svečani zavjeti 22. siječnja 1989.

Zaređen za svećenika 2. veljače 1991.

Član Provincije sv. Mihaela Arkandela u Indoneziji

Za područje Centralne Europe:

Fra Roger Marchal, OFM

Rođen 23. listopada 1954. u Sarrebourgu, Francuska

U novicijat ušao 21. rujna 1977.

Prvi privremeni zavjeti 16. rujna 1978.

Svečani zavjeti 25. rujna 1982.

Zaređen za svećenika 24. lipnja 1984.

Provincija "Trium Sociorum" u Francuskoj Galiji i Belgiji

Za Pirinejski Poluotok - Regio Hiberica:

Fra Vicente-Emilio Felipe Tapia, OFM

Rođen 14. srpnja 1951, u El Romeral, Španjolska.

Ušao u novicijat 28. lipnja 1968.

Prvi privremeni zavjeti 6. srpnja 1969.

Svečani zavjeti 30. ožujka 1975.

Zaređen za svećenika 5. rujna 1976.

Član Provincije sv. Grgura, Španjolska

Za područje Italije:

Fra Vincenzo Brocanelli, OFM

Rođen 19. veljače 1943. u Ostra Vetere, Italija

Ušao u novicijat 20. rujna 1958.

Prvi privremeni zavjeti 21. rujna 1959.

Svečani zavjeti 17. rujna 1965.

Zaređen za svećenika 20. kolovoza 1965.

Član Provincije sv. Jakova Markijskog, Italija

Za slavensko govorno područje:

Fra Ernest Karol Siekierka, OFM

Rođen 9. prosinca 1960. u Inowroclaw, Poljska

Ušao u novicijat 1. rujna 1979.

Prvi privremeni zavjeti 23. kolovoza 1980.

Svečani zavjeti 8. prosinca 1983.

Zaređen za svećenika 26. ožujka 1986.

Član Provincije sv. Franje Asiškoga, Poljska

Za latinsko-američko područje

(prvi definator):

Fra Nestor Inacio Schwerz, OFM

Rođen 4. rujna 1949. u Santa Cruz do Sul-RS, Brazil

Ušao u novicijat 3. veljače 1970.

Prvi privremeni zavjeti 3. veljače 1971.

Svečani zavjeti 4. listopada 1975.

Zaređen za svećenika 18. prosinca 1976.

Član Provincije sv. Franje Asiškoga u Brazilu

(drugi definator):

Fra Julio Cesar Bunader, OFM

Rođen 9. siječnja 1961. u Mendози, Argentina

Ušao u novicijat 5. ožujka 1984.

Prvi privremeni zavjeti 27. veljače 1985.

Svečani zavjeti 12. ožujka 1988.

Zaređen za svećenika 1. svibnja 1992.

Član Provincije Uznesenja BDM u Argentini

7. lipnja 2009.

Posjeti franjevačkim mjestima i ostalim svetištima u okolici.

8. lipnja 2009.

Na početku sjednice, moderator, fra Angel Dario Carrero Morales, pozdavio je dvojicu no-vozaabranih generalnih definatora koji nisu bili nazočni na Kapitul, a došli su, nakon izbora, na Kapitul u nedjelju, 7. lipnja. To su: fra Vincente-Emilio Felipe Tapia i fra Francis Walter.

Nakon toga, rad je i u ovom tjednu započeo s *Lectio Divina*, tekstom iz Pravila, prvo na zajedničkoj sjednici te potom u jezičnim skupinama. Nakon pročitanoг teksta iz 14. poglavlja Nepotvrđenog Pravila, fra Joaquin Dominguez Serna, iz Provincije Baetica, iz Španjolske, ponudio je razmišljanje o pročitanoм tekstu. Istaknuo je oduševljenje sv. Franje kada je shvatio u čemu je njegov „apostolat“: dijeliti poruku Evandjelja sa svakim u svijetu; biti oslobođen suvišnih stvari i ne nositi na put ništa sa sobom osim „bogatstva mira“. „U ovom globaliziranom svijetu Evandjelje ne smije biti nepoznato niti smije oskudijevati svojim vjesnicima. Gdje god se nalaze uvjeti za ljudski život, tu su automatski i uvjeti za navještaj Evandjelja“, istaknuo je fra Joaquin.

Zajednička *Lectio Divina* završena je životnim iskustvom i svjedočenjem koje je iznio fra Rogelio Wouters iz Čilea. Posebno je naglasio vrijednost trajne povezanosti s narodom kao „naj-snažnijeg oružja“ kojim se misionar može poslužiti u svome poslanju.

Na drugoj prijepodnevnoj sjednici kapitularci su imali prigodu slušati poruke Generalnih ministara koji su nas došli posjetiti: kapucina (fra Mauro Jöhri), konventualaca (fra Marco Tusca), Trećeg redovnog reda (fra Michael Higgins) i Trećeg svjetovnog reda (Encarnación del Pozo). Ovaj susret je bio lijep primjer zajedništva franjevačke obitelji koja zajednički gleda u svoju franjevačku budućnost. Nekoliko njih je istaknulo „ljepotu snova“ koje je u svome Izvješću predstavio Kapitul

fra José Rodríguez Carballo. Svi nazočni Generalni ministri su biranim riječima govorili o važnosti zajedničkog svjedočenja po primjeru Serafskog Oca, sv. Franje, i istaknuli važnost molitve jednih za druge. Generalni ministri su ostali na ručku s kapitularcima.

Popodneve sjednice, u skupinama i zajednički, bile su posvećene restrukturaciji Tajništva za evangelizaciju na razini Reda i provincija.

9. lipnja 2009.

Nakon osvježavajućeg vikenda vratila se vrućina, ali posao ide dalje. Tema i ovog prijepodneva bila je restrukturiranje Tajništva za evangelizaciju i rad u jezičnim skupinama na temu evangelizacije i misijskog djelovanja.

U večernjim satima kapitularci su pošli u grad Asiz, u baziliku u kojoj se nalazi grob svetog Franje, na proslavu 800. obljetnice nastanka Reda. Molitveno razmatranje na temu nastanka Reda, primanja Pravila i života prema Pravilu predvodio je generalni ministar fra José R. Carballo. Glazbu velikih i poznatih svjetskih skladatelja u točkama razmatranja izvodio je profesionalni orkestar. Na oltaru je bilo izloženo „originalno Pravilo“ koje se čuva u toj bazilici, kod braće konventualaca. Svečanost je počela u gornjoj crkvi, a završila blagoslovom kod groba Serafskog Oca u kripti. Braća konventualci pogostili su sve nazočne večerom u svojoj samostanskoj blagovaonici.

12. lipnja 2009.

Cijelo prijepodne u petak pripalo je Generalnom ekonomu Reda, koji je govorio o primanjima i izdacima kroz proteklih šest godina. Fra Giancarlo Lati, generalni ekonom Reda, zaključio je Izvješće planovima i savjetima za idućih šest godina.

Članovi Kapitula poslali su pismo ministrima gospodarstva G8, koji održavaju svoju sjednicu u talijanskom gradu Lecce 12. i 13. lipnja. Pismo je uručeno dr. Paolu Boniatu, potpredsjedniku talijanske vlade, a uručio ga je generalni vikar Reda fra Michael Anthony Pery, generalni definator fra Vicente Felipe Tapia i provincijal Lombardijske provincije fra Robert Ferrari. Na kraju ovoga izvješća donosimo pismo u cijelosti.

Popodneve sjednice članovi Kapitula proveli su u usuglašavanju tekstova o kojima će se glasovati idućeg tjedna. U kasnim večernjim satima, predsjednici tematskih komisija imali su sastanak sa skupinom stručnjaka, franjevaca, koji rade na izradi glavnog dokumenta Kapitula.

Pismo Generalnoga kapitula Franjevačkog reda ministrima gospodarstva skupne G8

Mi franjevci, Manja braća (uprava Reda, provincijalni ministri i kustodi), okupljeni u Asizu na 187. generalnom kapitolu 2009. godine, o 800. obljetnici utemeljenja našega Reda, pristigli iz 110 zemalja svijeta, predstavnici 15.000 franjevaca koji izravno i konkretno dijele sudbinu naših naroda, želimo vama, ministrima gospodarstva skupine G8, uputiti franjevački pozdrav “Mir i dobro!”, te svoju bratsku poruku.

Svjedočimo u našem društvu nedovoljnom poštovanju nekih neotuđivih prava ljudske osobe na gospodarskoj, društvenoj, kulturalnoj, građanskoj i političkoj razini, a među njima svačije pravo na život u svim razdobljima ljudskog života, na slobodu u njezinim mnogostrukim očitovanjima, na rad i na školovanje, prava žena i djece, ne zanemarujući ni ključni problem nezaposlenosti i nedostatka potpore obiteljima koje su u teškoćama.

S rastućim nemirima primjećujemo kako globalizacija, vođena i zakonima tržišta, kao svoje posljedice ima: pripisivanje apsolutne vrijednosti ekonomiji, nezaposlenost, smanjivanje i pogoršanje javnih službi, uništavanje okoliša i prirode, neograničenu proizvodnju i prodaju naoružanja, povećanje razlike između bogatih i siromašnih, nepravednu konkurenciju koja siromašne narode stavlja u sve očitiji podređeni položaj, prisiljavajući milijune osoba na očajnički potez iseljavanja iz vlastite zemlje.

U cilju prevladavanja gospodarske krize, mi vjerujemo da je potreban trud oko preoblikovanja sadašnjeg stila života putem odgovorne umjerenosti, zajedničko djelovanje umjesto nadmetanja, poštovanje okoliša i aktivno nenasilje.

U svjetlu gore rečenoga, predlažemo da vlade tako uredi gospodarstvo da to označi promjenu paradigme, to jest prijelaz iz modela gospodarstva slobodnog tržišta prema modelu gospodarstva održivog razvoja, koje će prvenstvo dati socijalnoj i ambijentalnoj dimenziji, nad onom prvotno ekonomskom, i koje će jamčiti zadovoljenje temeljnih potreba svijetu, sudjelovanjem svijetu;

daju prednost takvoj proizvodnoj politici koja će izbjegavati zagađivanje;

odreže već svečano dana obećanja o namjeni 0,7% bruto domaćeg proizvoda za postizanje osam milenijskih ciljeva razvoja.

Slijedeći nauku Franje Asiškoga, zaštitnika ekologije, poznatoga u cijelome svijetu kao svjedoka mira i bratstva, potičemo sve da u središte zanimanja stave ljudsku osobu u svim njezinim dimenzijama, tražeći da se dodatno promiče:

poštovanje dostojanstva i jednakosti ljudske osobe, zauzimajući se oko izgradnje općeg dobra i uvažavanja opće namjene dobara;

obnovljeni napor oko održivog razvoja koji će jamčiti zadovoljenje potreba sadašnjih naraštaja, a da se time ne ugrozi mogućnost života i zadovoljenja potreba budućih naraštaja;

gospodarski rast povezan sa zaštitom okoliša i raspodjelom dobara među svim zemljama;

Stoga molimo da se založite kako bi se na najbolji mogući način ispunila očekivanja i potrebe današnjega čovjeka.

Kao Manja braća obećavamo vam svu svoju pomoć na tom putu, te vas pozdravljamo riječima Franje Asiškoga, utemeljitelja našega Reda: "Gospodin vam dao svoj mir!"

13. lipnja 2009. – Sv. Anto

Slobodan dan

14. lipnja 2009. – nedjelja

Slobodan dan

15. lipnja 2009.

Tijekom vikenda braća su mogla posjećivati okolna franjevačka svetišta. U nedjelju, jedna veća skupina je organizirano pošla na La Vernu gdje je 17. rujna 1224. sv. Franjo primio Kristove rane, stigme. S braćom Toskanske provincije su sudjelovali u procesiji koju je predveodio Generalni ministar i potom blagovali s njima.

U ponedjeljak, sjednica je počela s *Lectio Divina*. Nakon čitanja 16. poglavlja Pravila, „O odlasku među Saracene i nevjernike“ fra Sebastian Unsner je, iz svog misionarskog iskustva,

ponudio razmišljanje na tu temu. Fra Stebastian je mnogo godina proveo u državi Malawi u Africi. Kao važnu osobinu misionara, istaknuo je spremnost na učenje od drugih, bilo od misionara ili običnog puka. Vrlo je važno, naglasio je, biti spreman na radosno svjedočenje vjere. Kad to postoji, sve drugo se lakše postiže.

Nakon njega, fra Pierbattista Pizzaballa, kustos Svete Zemlje, govorio je o iznenađenjima s kojima se susreo kad je došao u Kustodiju Svete Zemlje: govorio je tada samo talijanski; po prvi put je tu doživio strahote rata i ubijanja; raznolikost vjera i životnih pogleda na malom prostoru, te borbu za vlastito tlo pod nogama; dijalog s nekršćanima i međusobno uvažavanje i poštovanje.

Fra Johannes Baptist Freyer, rektor Papinskog sveučilišta Antonianum iz Rima, govorio je o trenutnom stanju ovog važnost franjevačkog centra za studij.

Na prvom popodnevnom sastanku predstavljen je nacrt dokumenta koji će, nakon dorada i preinaka, biti upućen braći s Kapitula.

Nakon večere, fra Alessandro Caspoli, predstavio je DVD „Neka se svi zovu Manja braća“. To je dokumentarni film koji govori o franjevačkoj djelatnosti kroz osam stoljeća. U njemu su prikazana razna područja po svijetu i način života i rada braće.

Odmah nakon gledanja ovog dokumentarnog filma, pod ravnanjem Sabine Simoni, nastupio je zbor djece, „Piccolo Coro Mariele Ventre San Antoniano – Bologna“, koji je postao svjetski poznat po dječjem festivalu „Lo Zecchino d’oro“. Djeca su pjevala franjevačke i još neke druge pjesme iz njihova repertoara.

16. lipnja 2009.

Prijepodnevnne i popodnevnne sjednice u ovom tjednu jasno daju do znanja da se približava završetak Kapitula. Uglavnom se glasuje o prijedlozima koji su proizašli iz rada u tematskim komisijama, uključujući i promjene u Generalnim Statutima.

Naporan radni dan uljepšan je odlaskom kapitulara na večernju molitvu u baziliku sv. Klare Asiške. Srdačnu dobrodošlicu braći, u pozdravnom govoru, zaželjela je poglavarica Protosamostana, s. Chiara Damiano. Novoizabrani generalni vikar, fra Michael Anthony Perry, predvodio je večernju molitvu, koji je u riječi istaknuo duboko duhovno i karizmatičko zajedništvo između Prvog i Drugog franjevačkog Reda.

Tijekom večernje molitve bilo je nekoliko razmišljanja o pročitanim tekstovima iz života sv. Franje, sv. Klare i prve braće i sestara. U prvom razmišljanju s. Maria Daniela Roller naglasila je da su i Franjo i Klara bili u trajnom traženju Božje volje, a tražili su je skupa s braćom i sestrama koje im „je Bog dao“. Zato „traženje predstavlja vrhunac u zajednici posvećenog života gdje je Bog u središtu, konačni cilj svakog traženja. Traženje uključuje odgovornost i doprinos svake osobe koja se nalazi na putu prema Istini... Ali, zajednica ne može ostati samo na traženju. Nakon traženja dolazi vrijeme poslušnosti... I u jednom i u drugom razdoblju treba živjeti u slušanju i poslušnosti...“

Fra Zuriarrain Urretabizkaia Juan Telesforo, provincijal Provincije De Arantzazu iz Španjolske, govorio je o različitostima i sličnostima poziva sestara klarisa i franjevaca u kontekstu zajedničke karizme i dara Crkvi Kristovoj.

Fra Michael Anthony Perry je komentirao 16. poglavlje Pravila. Pošao je od poruke iz Ivanova evanđelja, treće poglavlje, gdje se veli da je „Bog toliko ljubio svijet...“ te se iz te ljubavi „rodio susret Boga i čovjeka“ u Isusu Kristu. Život sv. Franje jasno svjedoči, rekao je fra Michael, da je Franjo osjetio u Kristovu pozivu snagu te Božje ljubavi, proširio je na sve i svakoga, uključujući i „gubavca“. Franjo je mogao biti takav je je doživio Boga koji se posve slobodno daruje svakom čovjeku i svakom stvorenju. Ovo Božje „pokretanje“ Boga prema čovjeku može se i treba

pretvoriti u konkretno pokretanje braće jednih prema drugima, tako da se ne ostaje samo na razini humanog činjenja dobra. Takvim činima u temelju stoji Božje djelovanje i posve ga osmišljava. Zato u nama mogu odzvanjati „krikovi milijuna majki čija djeca umiru od gladi i manjka lijekova; suze djece koja su ostala bez roditelja; onih koji krvare pod udarcima terora, etničkih sukoba i nekontroliranih prodaja oružja; onih koji su pogođeni prirodnim nepogodama, kao u Aquili...“ Zahvaćeni Veselom viješću možemo unijeti tračak svjetla u svijet stradalnika i patnika, naglasio je fra Michael.

Nakon molitve uslijedio je susret sa sestrama u njihovu Protosamostanu. Pored sestara iz Italije u samostanu se nalaze i sestre podrijetlom iz Slovačke, Kanade i Perua.

17. lipnja 2009.

Električni aparatići, uz čiju pomoć se glasuje, bili su danas u uporabi cijeli dan. I još će se sutra obilato koristiti jer nisu još svi prijedlozi, koje treba prihvatiti ili odbiti, došli na red. Još su samo dva radna dana: četvrtak i petak. U subotu je završno euharistijsko slavlje i svečani završetak Kapitula. Posao se mora dovršiti u ova dva radna dana.

Kapitularci su danas imali prigodu čitati drugi nacrt dokumenta koji će biti poslan s Kapitula. Dokument već dobiva pravi izgled. O njemu se vrlo živo raspravlja i dotjeruje ga se sa svih strana. Zadivljujuće je kako stručna trojka (fra Cesare Vaiani, fra Manuel Anaut Espinosa i fra Marcel Tshikez Kangwej), koja je zadužena za oblikovanje teksta, temeljito pokupi ideje sa sjednica i pretoči ih u prikladne rečenice.

U večernjim satima prikazan je film o radu braće u Maroku, prvoj misijskoj postaji braće još u Franjino vrijeme.

18., 19. i 20. lipnja 2009.

Dva posljednja radna dana na Kapitulu bila su ispunjena čitanjem tekstova koji će ući u završni Dokument kapitula kao prijedlozi i poticaji za bolje svjedočenje i navješćivanje Evanđelja, što je bila glavna tema Kapitula. Svaki prijedlog i poticaj trebalo je glasovanjem odobriti ili odbaciti. Tu je bilo još nekoliko neizglasanih promjena u Generalnim Statutima te je i to trebalo dovršiti.

U četvrtak, 18. lipnja, u popodnevnim satima konačni tekst Dokumenta s kapitula je predstavljen sa svim preinakama i ispravcima, izglasan i uskoro će biti jezično doraden, preveden i poslan braći po svijetu da ga proučavaju, da o njemu raspravljaju i njime obilježe svoje franjevačko življenje kroz idućih šest godina. Budući da Dokument kapitula još nije preveden na hrvatski jezik donosimo njegov naziv u slobodnom prijevodu *Nositelji dara Evanđelja (Bearers of the Gift of the Gospel)*. Dokument nije dug, pa prema tome, bit će privlačniji i oku primamljiviji. Uvjereni smo da će ga braća s užitkom čitati i proučavati.

Petak, 19. lipnja 2009, protekao je u završavanju u četvrtak nedovršenih poslova. Prva popodnevna sjednica je bila po jezičnim skupinama. Trebalo je analizirati rad Kapitula, vrednujući ono što je bilo dobro, ističući ono što je moglo biti bolje i predlažući što bi bilo korisno za idući Kapitul. Zaključke s tih sjednica predstavili su tajnici jezičnih skupina na zajedničkoj sjednici u večernjim satima. Time je završio radni dio Generalnog kapitula 2009., a svečani završetak će biti sutra euharistijskim slavljem u Porciunkuli u jedanaest sati. Potom slijedi ručak u Protosamostanu Asiške provincije i odlazak „*inter gentes*“ – svojim kućama.

Zanimljivosti

Na kapitulu su 152 osobe s pravom glasa. Nazočno je 111 provincijala, 13 kustosa, 12 članova administracije Reda, 13 braće delegata, 3 brata po službi (predviđena zakonodavstvom Reda). S ostalim članovima u tajništvu 181 član. Najstariji član je *fra Lorenzo Valdivia Covarrubias* iz provincije Sv. Filipa od Isusa iz Meksika (77), a najmlađi *fra Krunoslav Kolarić*, predstavnik hrvatske braće, iz Zagreba (32). Srednja dob braće u Europi i Sjevernoj Americi raste, dok je u drugim dijelovima svijeta mnogo niža.

Zanimljivi podaci

U Redu trenutno ima 15.030 franjevac koji žive i rade u 110 država. Red je podijeljen na provincije, kustodije i fundacije, koje su udružene u konferencije radi bolje suradnje i zajedničkih ciljeva. Ima ih trinaest, a braća u Kustodiji Svete Zemlje čine zasebnu konferenciju. Dakle, sve skupa četrnaest.

Najbrojnija je talijanska konferencija (2434 člana), zatim engleski govoreća konferencija (1856). Južnoslavenska konferencija (Zagreb, Split, Zadar, Sarajevo, Mostar, Ljubljana) ima 1232 člana. Od godine 2002. Red se povećao u broju članova u: Aziji (+65), Africi (+100), bolivijskoj konferenciji (+27).

fra Marko Puljić

FRA GABRIJEL MIOČ

Generalni vizitator

IZVJEŠĆE ZA PROVINCijski KAPITUL 2009.

Draga braćo, Gospodin vam dao mir!

Kada me otac General zamolio da budem opći pohoditelj vaše dične Provincije, odmah sam se sjetio sretnih godina koje sam kao student teologije proveo u Visokom i Sarajevu. Kažem sretnih godina, jer uistinu, bile su to sretno godine moje mladosti i procesa urastanja u franjevačku obitelj. Te uvjete života, današnja mlada braća, uza sva objašnjenja, nikako ne bi mogla razumjeti. Nas više od šesdeset bogoslova, svi profesori, časna braća, časne sestre, Provincijalat, barem uz trojicu svojih dužnosnika, i svi u samostanu u Bistriku. Gužva neopisiva. Pa ipak pjesma se orila svaki dan. I to skladna pjesma i život. Bili smo iz obadvije naše Provincije, ali rijetko se čulo Bosanac, Hercegovac... Zbog toga nazvah to vrijeme sretnim godinama svoje mladosti. Zbog toga sam spremno prihvatio od Generala povjerenu mi dužnost.

Čim sam dobio iz Generalne uprave dekret o imenovanju, sukladno normama našega Reda, i u dogovoru s ocem provincijalom mnp. fra Mijom Džolanom provincijalnom Definitorijskom Definitorijskom na očigled, predao sam mu dekret o mom imenovanju općim pohoditeljem provincije Svetoga Križa – *Bosne Srebrene*. Ocu provincijalu fra Miji i cijelom Definitorijskom od srca zahvaljujem na izrazima dobrodošlice u Provinciju i neskrivena zadovoljstva da je baš mene zapala ova časna služba.

Ne skrivam, i pred Bogom i ljudima svjedočim, da me je ovakvo dobrohotno raspoloženje braće pratilo tijekom cijelog kanonskog pohoda kroz Provinciju. Hvala vam, braćo, svima na povjerenju, otvorenosti, suradnji i bratskoj ljubavi koju ste mi iskazali za moga boravka u vašim kućama. Hvala i onoj braći koja su pokazala i određena neslaganja s mojim prosudbama o tekućim problemima Provincije. Dobro su mi pomogli da neke stvari i ponovno ispitam i procijenim. Bogu ne mogu dovoljno zahvaliti za bogatstvo susreta s vama i upoznavanja ljepota krajeva i mjesta u kojima vi franjevačku karizmu svjedočite.

Neka vam on za to po zagovoru naše Nebeske Majke i našega Utemeljitelja stotruko uzvрати svojim milostima. To ga molim!

Posebno zahvaljujem tajniku generalne vizitacije o. fra Vinku Jelušiću koji je spremno prihvatio službu i bio mi pri ruci kroz cijelo vrijeme vizitacije.

Kanonski pohod sam započeo 15. rujna 2008. godine u Bihaću. Znakovito, da smo baš taj dan u velikom broju, bili okupljeni na Kapitolu "Na Rogožinama". Vizitaciju većeg dijela Provincije završio sam 10. prosinca 2008. godine. Namjerno sam odgojne zavode Neđariće i Visoko, Bistrik i kuću Provincijalata, po dogovoru s provincijalom fra Mijom ostavio za veljaču. U skladu s čl. 52. § 2. Statuta provincije, po isteku roka za slanje glasačkih listića za kandidate za službu provincijala (prvi krug), 31. listopada 2008. Komisija za brojanje glasova, sastala se u samostanu Sv. Križa u Sarajevu i pod zakletvom na križ obavila brojanje glasova i sastavila zapisnik koji sam ja trebao predati Generalnoj upravi u što skorije vrijeme. Generalna uprava zatražila je cjelovit izvještaj o svim kandidatima, što sam i uradio 12. studenog dok sam boravio u Rimu. Kod mnoge braće u Provinciji izazvalo je negodovanje zašto se nije objavila lista s glasovima, no međutim, Komisija je poštivala 53. član Provincijskih statuta, koji to ne dopuštaju, a to također ne dopuštaju ni Generalni statuti, član 173 § 3.

Dana 17. prosinca 2008. godine Generalna uprava odobrila je trojicu kandidata za izbor provincijala. Dekret o odobravanju kandidata dobio sam 5. siječnja 2009. godine i već 7. siječnja predao sam kopiju dekreta o odobrenim kandidatima u Provincijalat, uz dopuštenje da se svoj braći koja to zatraže mogu saopćiti imena kandidata, jer ovaj dekret bio je u javnoj formi. Trojicu odobrenih kandidata za službu provincijala ja sam svoj braći objavio 3. veljače 2009. godine kada sam sazvao i Kapitul provincije i objavio sva imena sudionika Kapitula, sukladno članu 54. Provincijskih statuta. Prvu relaciju o Provinciji Generalnom Ministru sam napisao 3. ožujka 2009. i osobno mu je predao 11. ožujka u Generalnoj Kuriji kada me je pozvao na savjetovanje zbog nastalih nesporazuma o kojima je u svom izvješću progovorio otac Provincijal. Po ustaljenoj praksi Generalna uprava ostala je pri svojim stavovima i dekretima. Žao mi je što je do ovoga nesporazuma došlo. Jamčim punom odgovornošću da nisam krivac nesporazuma. Jamčim također, da nisam ništa imao s pisanjem Večernjeg lista o našim izborima u siječnju ove godine.

Ne ću ponavljati statističke podatke Provincije, jer je to u svom izvješću iznio otac provincijal fra Mijo. Svakako je zanimljiva činjenica da braća Bosne Srebrene djeluju na četiri kontinenta, u šesnaest država i još više biskupija. Biskupe u Austriji, Njemačkoj, Australiji, Kanadi, Nizozemskoj i misijskim zemljama gdje pastoralno rade naša braća nisam pohodio i ne mogu svjedočiti što misle o našoj braći. Ostale biskupe sam pohodio i svi su puni hvale za rad naše braće. Pa i mjesni biskupi, uza sve male zamjerke, smatraju da je provincija Bosna Srebrena još uvijek jaki oslonac Crkve u ovim prostorima. Ne bismo ovo smjeli iznevjeriti. Dobro bi bilo i određene prostorne nesporazume riješiti, ako je ikako moguće. Jasno je, nesporazumi jednostrano riješeni ostavljaju mrlju koja uvijek opterećuje odnose...

O tijeku vizitacije

Kroz vizitaciju susreo sam se sa svom braćom koja djeluju u Bosni i Hercegovini, tek ih je par bilo opravdano odsutnih. Već sam rekao da o prijemu braće mogu reći sve najljepše. Mali nesporazum u Potočanima, smatram trenutnom slabošću brata, ali ni on nije mene osobno povrijedio, ali je kao vizitatora. To zaboravljam, i jer je već pokojni molim neka mu Gospodin podari svoj vječni mir. U Srbiji, Kosovu, Albaniji, Crnoj Gori, Italiji i Hrvatskoj također sam se susreo sa svom braćom i svuda doživio tako radosne trenutke zbog susreta i franjevaštva koje nam je ipak veliko bogatstvo. Za vizitaciju braće u Austriji, Njemačkoj i Nizozemskoj slijedio sam već više puta ponavljani raspored generalne vizitacije za braću iz tih zemalja. Ocu Generalu sam već rekao, a sada kažem i ovom časnom zboru, da to uopće nije bila kanonska vizitacije braće franjevac na njihovom pastoralnom odredištu. Na toj vizitaciji ja sam bio usputni i slučajni prolaznik, jer je na programu susreta s braćom pisalo "moguć je i susret s ocem vizitatorom". Dakle druge su stvari bile važnije. Možda je još pogubnije da baš nitko od njih nije izrekao formulu da je "na raspolaganju" Provinciji. U svakoj slučajju, najmanje što mogu, tražit ću i to

zahtijevam od ovog najvišeg tijela Provincije da u buduće vizitacija u zemljama, bude svakoga brata i svake kuće, barem gdje je to moguće.

Još uvijek vidljive posljedice rata

Ugodno me iznenadila brza “obnova župnih crkava i kuća u ratom opustošenih župa. Još ih je tek par ne obnovljenih, a neke i zbog nesloge braće, što nije dobro. Zabrinut sam ozbiljno, kako i na koji način dovoljno zaposliti braću koja skrbe tek za nekih stotinjak starih vjernika povratnika u te župe. Imam dojam da su oni tu tek da sačekaju njihovu smrt. Poštujem i častim prije devet godina donesenu odluku Kapitula, da zbog poruke svijetu da se vrate u svoj zavičaj, eto i zato jer tu imaju i stalnog župnika. Na moju veliku žalost, čini mi se, da je povratak završio. Daj Bože da se prevarim. Ne daj Bože, da bismo te župe ostavili bez pastoralne skrbi, ali čini mi se, da bismo trebali izvršiti određenu “reorganizaciju” u pastoralu tih župa. Pogotovo se bojim, da su za mlade svećenike ta mjesta opasnost za određenu frustraciju. Smatram, da bi starija braća bila pozvanija da prihvate ta radna mjesta.

Hvale je vrijedna izjava sve braće iz tih devastiranih župa kako materijalno ne oskudijevaju zahvaljujući braći iz Provincije, kako službeno iz Fonda solidarnosti, tako i od pojedinaca kojima je Bog dao više. Ovdje je baš franjevačka solidarnost na djelu.

Molitveni i duhovni život

Molitveni i duhovni život braće u tako kratkom susretu teško je ulaziti i steći objektivan dojam. Pa ipak ne bih Provinciji želio dobro kad ne bih pred ovim vrhovnim Tijelom izrekao svoje zapažanje. Dobar broj braće, posebno koja žive sama izvan samostana, skoro da časoslov i ne uzimaju u ruke. Ne znam, tko ih oslobodi od te dužnosti jer su na oba ređenja i đakonskom i svećeničkom to svečano biskupu obećali, a redovnički zavjeti tu obavezu još više naglasili.

Još je poraznije što i u pojedinim samostanima ima pojava da pojedina braća ne sudjeluju u zajedničkom časoslovu pa čak ni na samostanskoj misi. Posebno bi trebalo povesti računa o našem franjevačkom siromaštvu. Koliko u Provinciji još vrijedi pravilo: “quidquid monachus acquirit monasterio acquirit!” Moralo bi se u ovom uvesti malo više reda za opće dobro, da ne postanemo “popovi” u samostanima. Ne može se odobriti odnos samostan ili župa dužan je meni sve osigurati, a ono što ja dobijem to je samo moje. Nažalost, to je već postalo pravilo. No, ponavljam, bojim se da smo trebali biti članovi neke druge zajednice. O ovom promislimo najozbiljnije, jer odnos prema siromaštvu ugrožava i zavjet i poslušnosti i čistoće, izravno ili neizravno.

Vođenje knjiga

Pohvaljujem braću za dobro vođenje obvezatnih knjiga, kako župnih tako i kućnih. Tek kod nekoliko braće otkrili smo nedostatke i određeni nemar. Ovu praksu valja nastaviti, a onima koji pokazuju nemar u ovoj dužnosti ne treba im je ni dodjeljivati. Posebno bih upozorio na odgovorni odnos prema primljenim misama. U nekim kućama nisam siguran da nije bilo “abuzusa”. Zato predlažem, da bi bilo najbolje da sve primljene mise i cirkule predaju se u ekonomat Provincije. Tu će se najbolje kontrolirati tko mise uzima i može li se imati sigurnost da će biti zadovoljene. Primijetio sam, da neki svećenici ove ili drugih provincija u više župa i vrlo često uzimaju mise. Ne bih bio siguran da ih mogu zadovoljiti. Zato, predlažem oprez. Znam da će Bog znati nakanu darovatelja, ali ipak ne bismo trebali dati mjesta “pobožnom kriminalu!” Pogotovo nam ne treba da zbog neodgovornog vođenja manualnih misa i cirkula sam nadbiskup traži intervenciju vizitatora.

Provincija i Generalna Kurija

Boraveći dva puta u Generalnoj Kuriji primijetio sam, a i od nekih voditelja određenih službi Reda upozoren kako provincija *Bosna Srebrena* uopće ne sudjeluje u bratstvima i aktivnostima pod izravnom upravom Generalnog ministra (Generalna kurija, Antonianum, Fakultet biblijskih

znanosti u Jeruzaelmu...) S Kosovom, Albanijom i Afrikom obvezu prema misijama koliko toliko smo zadovoljili. Jedini biskup ove Provincije moli koliko se može moliti, da mu se dodijeli jednoga brata za pomoć u biskupiji. Ne bi bilo dobro da olako prijedemo preko ove potrebe našega brata. U Generalnoj kuriji su radosni zbog misionarskog angažmana Provincije, kako na Kosovu, Srbiji, Albaniji, Africi...Ali odveć naglašavaju naš iskorak prema Istoku...Vjerojatno računajući na povijest Bosne Srebrene. Zato sam svom dušom, da se o ovoj viziji Reda vodi ozbiljna briga. Bio sam ponosan na provinciju Bosnu Srebreanu kad sam u Ekonomatu kurije vidio da su prema Redu sve materijalne obveze izvršene. Ništa posebno, ali kad vidite neke Provincije koliko su Redu dužne, a sto puta su u boljem materijalnom položaju nego mi, onda ti bude još draže.

Odgojni zavodi

O odgojnim zavodima treba povesti ozbiljnu i odgovornu brigu. Niti su u toliko lošem stanju kako neka braća govore, niti u izvrsnom kakva bi trebala biti. Stanje i broj sjemeništaraca svima nam mora biti na srcu. Kad izgubimo sjemenište, ne daj Bože, izgubit ćemo rasadnik za nove fratarske mladice. Činjenica je, da mi sa župa više ne možemo birati kandidate, nego smo radosni da nam se bilo tko javi pa je i logično da nam u sjemenište stižu i manje nadareni dječaci i eto problema. Upravo tu vidim veliku odgovornost odgojitelja i profesora u sjemeništu, da iz takvog "materijala" istešu buduće fratre Bosne Srebrene. Moramo se osloboditi nekadašnjih mogućnosti, da smo mogli u sjemenište primati samo odlikaše i ponekog vrlo dobrog. Nemam ništa protiv, da naša gimnazija bude otvorena i za laike, bez obzira na vjeru i nacionalnost, ali svi koji zažele pohađati je moraju biti svjesni, da su došli u franjevačku i katoličku ustanovu što bi se moralo razaznati i po uniformi onih koji vode gimnaziju i po znakovlju koji neminovno slijede katoličke ustanove. Svatko je u nju dobrovoljno došao i znao je gdje ide. Nikoga nismo prisilili. Ali, bez obzira na vanjsku gimnaziju i konvikt, svoju pozornost i ljubav najprije moramo pokloniti svome sjemeništu i sjemeništarcima, ma kakvi god bili. Znam da će ovi stavovi i izjave kod neke braće naići na kritike i na ne odobravanja. Bio bih neodgovoran da ih nisam izrekao.

Braću na Teologiji molim da mladoj braći u svemu budu uzor; i riječju i primjerom. Nije dobro da bogoslovi za svoje nestašluke traže alibi "jer tako i naš profesor čini". Sve što tražimo od mlade braće, primjerom bismo svakodnevno morali pokazivati. Svaka disharmonija samo će opravdavati pogriješke i propuste kod mlade braće. Nije dobro, ni bratski niti kolegijalno ostaviti meštra bogoslova da se on sam hrva s toliko ljudi i s toliko kompleksnih problema. Još je gore, ako mu se pa i zlobno, ponekad radi i iza leđa. Braća na Teologiji profesori svi su odgojitelji, a samo jedan odgovara! U najmanju ruku nekorektno! Pozivam svu braću profesore na punu odgovornost i svijest, jer vi najviše utječete na profil budućeg fratara *Bosne Srebrene*.

Pa ipak, bilo bi s moje strane nekorektno kada ne bih upozorio i braću na župama da ispitaju savjest: je li njihov odnos prema bogoslovima kada im stignu na župu ili u bilo kakvom kontaktu s njima korektan i franjevački. Koliko je pošteno, da oni s bogoslovima razglabaju o njihovim profesorima i odgojiteljima i to redovito pogriješno, da ne kažem zlonamjerno. Jesu li novčana darivanja bogoslovima uvijek u skladu našim franjevačkim pravilima i pravilima koje za bogoslove vrijede na Teologiji? I služe li ti darovi za dobro ili za manipuliranje bogoslovima?

Ne umišljam sebi da sam sto posto objektivno snimio stanje u Provinciji. Vi živite već tolike godine u njoj i sumnjam da biste i vi dali objektivni sud o stanju u Provinciji. Ali ovo nekoliko zapažanja su dobronamjerna i bratska. Izrečena su iz moje duše, a Bog mi je svjedok koliko uistinu suosjećam s vama. Zato vas i molim da ih takve i čujete i prihvatite.

Komunikacija među braćom

Ponekad se stiče dojam da su braća odveć zabavljena sa sobom i svojim problemima i da im nije toliko stalo znati što rade braća u Provincijalatu, u Teologiji, Visokom, Posavini, Krajini

i drugim krajevima.. Pa ipak osjetio sam da je braći ipak stalo čuti o životu cijele Provincije. Novi ustroj provincijske Uprave čini mi se, da bi trebao naći načina da informacija brže teče od Provincijalata i k Provincijalatu. Provincijalni kapitul u koji smo upravo ušli izvanredna je prigoda da se sustavno vrednuje sadašnje stanje života i djelovanja Provincije te da se na temelju ozbiljne prosudbe o svemu naznači tijek njezina djelovanja u budućnosti koja je u ovim prostorima trajno neizvjesna.

Sugestije za Kapitul

Nadam se da će kapitularci i nova Provincijalna uprava posebnu pozornost posvetiti slijedećim točkama:

- Dati prvorazrednu važnost svim stupnjevima formacije vlastitog podmlatka, omogućujući odgovornima za formaciju da djeluju ekipno i da se mogu posve posvetiti toj odgovornoj dužnosti.
- Dobro proanalizirati i objektivno procijeniti sve nesporazume s biskupima glede župa: što bi se dalo bezbolno riješiti, što pokušati preusmjeriti i čemu dati još malo vremena...
- Ozbiljnu pozornost posvetiti radu oko FSR-a i FRAME.
- Jesmo li prema braći u inozemnoj pastvi odgovorni kao redovnici ili ih prepuštamo da oni desetljećima živeći na jednoj župi na neki način postaju dijecezanci, a u Provinciji se osjećaju kao tudinci?!
- Kako na razini Reda tako i na razini Provincije, uvijek su suvremena i otvorena pitanja:
- Koliko vremena svaki dan posvećujemo molitvi i kako?
- Koliko vremena ulažemo da nam bratski život bude bratskiji i kako?
- Mi smo Mala braća. Prepoznaju li nas kao takve oni koji računaju s našom solidarnošću?
- Kolikogod smo pastoralci mi ipak pripadamo i kontemplativnoj odrednici našega Reda. Kako usklađujemo svoju kontemplativnu protegu s našom evangelizacijom. Kako sačuvati naš franjevački identitet u suvremenoj informacijskoj kulturi i nedokučivim moćima suvremenih medija?

Zaključak

Svim prisutnim kapitularcima zahvaljujem na odazivu i spremnosti da uložite svoje vrijeme i trud u dobro Provincije. Ne zavaravam se, da će ovaj Kapitul riješiti sve uočene probleme. Puno znači da ih i uoči. Netko će možda i pokušati rješavati ih koliko bude do njega. Najlošije bi bilo zatvarati oči pred njima.

Za kraj, osobna moja poruka vama kapitularcima i svoj braći Provincije. Osobna i zajednička molitva naša je pokretačka sila. Njeguimo je još više gdje je ima, obnovimo je gdje je oslabila ili zamrla. Molitva je škola, svojevrsno učilište koje nikada ne prestaje. Slavimo Euharistiju kao izvor i uvir našeg redovničkog identiteta. Nakon osam stoljeća našega franjevaštva divimo se još uvijek i ponosimo našim Utemeljiteljem sv. Franjom. Spomenimo se svaki dan s kojim je on oduševljenjem slavio Euharistiju. Mjesečne rekolekcije i duhovne vježbe uvijek su prigode za nova nadahnuća i nove pothvate. Kao braća družimo se što češće jer zajedništvo predstavlja prirodno ozračje u kojemu se uredno njeguju i opslužuju redovnički zavjeti. Upravo tu, u okrilju redovničke zajednice, ostvaruje se prava obnova, trajna formacija u Kristovu i Franjinu duhu.

Braćo, Uskrsli Gospodin je s nama. Molimo ga da On nastavi ostvarivati svoj divni plan s nama i s našom Provincijom. Danas su s nama svi naši duhovni velikani koji nam ostaviše svijetli trag življenog franjevaštva i u daleko težim okolnostima nego što su naše. Hvala im i neka im Uskrsli Gospodin udijeli svoj nebeski mir. Danas su s nama i sva naša braća ove Provincije koja itekako očekuju da u ovom svom poslu budemo odgovorni i savjesni.

I kao što sam u prvoj svojoj okružnici koju sam vam uputio kao generalni vizitator parafrazirao poznati natpis na Kneževu dvoru u Dubrovniku, vama kapitularcima ponovno ga stavljam na srce: *Oblite privatorum publica curate!*

Neka nas kao i dosada vodi Božji Duh, grije Franjina ljubav i prožima bratsko ozračje!

PROVINCIJSKI KAPITUL I NOVA UPRAVA PROVINCIJE

Naš Provincijski kapitul smo slavili u Sarajevu (Nedžarići) od 20. do 24. travnja 2009. godine. Na Kapitulju je izabrana nova Uprava *Bosne Srebene*:

fra Lovro Gavran – provincijal
fra Marijan Karaula – vikar Provincije

definitori:
fra Pero Vrebac
fra Luka Marković
fra Mirko Majdandžić
fra Mato Topić

Tajnik Provincije je fra Janko Ćuro.

Prvi red: fra Marijan Karaula, vikar Provincije; fra Lovro Gavran, provincijal; fra Gabrijel Mioč, gen. vizitator i fra Luka Marković, definitor
Drugi red: fra Mato Topić, definitor; fra Mirko Majdandžić, definitor; fra Pero Vrebac, definitor i fra Janko Ćuro, tajnik Provincije (s lijeva na desno)

ZAKLJUČCI KAPITULA 2009.

I.

Prva grupa raspravljala je o temi prve Komisije: *Aktualizacija franjevačke duhovnosti u početnoj i trajnoj formaciji.*

Zaključci su sljedeći:

1. Bolje upoznavanje franjevačke duhovne i intelektualne tradicije: franjevačkih teologa i filozofa Reda i *Bosne Srebrene* (kroz seminare, duhovne vježbe, rekolekcije, provincijska informativna glasila i na druge prikladne načine);

2. Unošenje više franjevačkih sadržaja u naše odgojne ustanove i studijske centre. Uz postojeće izučavanje Povijesti Reda, Provincije, Spisa sv. Franje i sv. Klare, Pravila, franjevačke duhovnosti, dodati u *curriculum studiorum Teologije* seminare o vođenju FRAME i FSR-a i to za studente zadnje godine studija. Neka se također *curriculum studiorum Teologije* uskladi s dokumentom Reda – *Ratio studiorum*, a program svih odgojno-obrazovnih ustanova Provincije s dokumentom Reda – *Ratio Formationis Franciscanae*;

3. Zbog nedostatka dovoljnog broja odgojitelja na našim odgojnim ustanovama, predlažemo da se braća šalju na studij iz područja franjevačke duhovnosti i odgojnih znanosti (pedagogije, psihologije, antropologije, sociologije).

II.

Druga grupa raspravlja je o temi druge Komisije: *Siromaštvo kao sloboda za aktivnu zauzetost za pravdu u svim našim odnosima u Provinciji, Crkvi, društvu... Pokušaj nove Evandjelju primjerene definicije bližnjega.*

Zaključci su sljedeći:

1. Kapitul zadužuje Upravu Provincije da riješi slučaj fra Mirona Sikirića;

2. Klevete protiv fra Ivana Šarčevića da je sudjelovao u montaži slučaja fra Mirona Sikirića, po mišljenju velikog broja braće, bitno je odredila predizborni proces i naš Kapitul, te obmanjujući Generalnu upravu nanijela njemu osobno i cijeloj Provinciji veliku štetu. Stoga Kapitul izražava žaljenje i, ako se to dogodilo, ograđuje se od toga.

III.

Treća grupa raspravlja je o temi treće Komisije: *Pastoralni rad u suvremenom kontekstu Crkve, društva, hrvatskog naroda, BiH i svijeta: kako od osporavanja do autentičnog svjedočenja i naviještanja Evandjelja.*

Zaključci su sljedeći:

1. Zadužuje se nova Uprava da čim prije stupi u kontakt s nadležnim dijecezanskim biskupima i pokuša riješiti otvorena pitanja (pastoralni kalendar, komisije – vijeće, milostinje, granice župa...);

2. Zadužuje se Uprava Provincije da posveti dostojnu pažnju devastiranim župama u skladu s mogućnostima;

3. Uvažavajući pastoralne planove pojedinih biskupija u kojima djelujemo, poseban naglasak

trebamo u svom pastoralnom radu staviti na:

- Rad s mladima, (posebno FRAMA) i s ministrantima;
- Rad s trećim redom (FRS);
- Obavljanje tradicionalnih pučkih franjevačkih pobožnostima;
- Hodočašća u naša svetišta Olovo i Podmilačje;
- Korištenje sredstava društvenog priopćavanja;
- Priprema odraslih za sakramente;
- Permanentne duhovne formacije odraslih.

IV.

Četvrta grupa raspravlja je o temi četvrte Komisije: *Međuviznost, odgovornost i specifičnost evangelizacijskog poslanja Provincije: pastoral, odgoj i obrazovanje, karitativni rad, medijski rad u svjetlu novih Statuta i novoga ustroja Uprave Provincije*

Zaključci su sljedeći:

1. Da se u načelu prihvaća prijedlog četvrte komisije o reorganizaciji djelovanja Uprave Provincije, te da se u skladu s tim uvedu tajništva za duhovnost i odgoj, za evangelizaciju, za kulturne i obrazovne programe i za upravljanje materijalnim dobrima;
2. Da se dosadašnja provincijska vijeća integriraju u provincijska tajništva, osim onih vijeća koja moraju ostati prema odlukama postojećih Statuta;
3. Da se na sljedećim Kapitulima, umjesto čitanja izvještaja pojedinih vijeća, saslušaju samo izvještaji provincijala, tajništava i gvardijana.

ZA NEKROLOGIJE

Prot. br. 463/09
Sarajevo, 7. srpnja 2009.

Dana, 6. svibnja 2009. godine u bolnici u Mostaru je, nakon operacije srca, blago u Gospodinu preminuo **fra Vlado Koštroman**, član Franjevačke provincije *Bosne Srebrene*.

Fra Vlado je rođen 6.05.1939. u Bjelovićima, župa Kreševu, od roditelja Ante i Mande r. Miličević. Osnovnu školu je završio u Kreševu, srednju školu u Franjevačkoj gimnaziji u Visokom, fakultet na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Habit je obukao 14.07.1960. u Kraljevoj Sutjesci, đakonat je primio 11.03.1967. u Sarajevo a svećenički red podijelio mu je dr. Marko Alaupović, nadbiskup vrhbosanski, 9.07.1967. u Sarajevu.

Kao župni vikar djelovao je u Siviš, Ovčarevu, Tolisi, Gornjoj Dubici, te Varešu. Od 1973. do 1977. bio je samostanski vikar u Kreševu. Kao župnik djelovao je u Breškama, Osovi, Novom Šeheru, Doljanima te od 2000. u Žitačama gdje je i umro.

Fra Vlado je pokopan 7. svibnja 2009. u Kreševu. Misu zadušnicu je predvodio uzoriti Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski, a ukopne obrede mnp. fra Lovro Gavran, provincijal *Bosne Srebrene*.

Dana, 29. lipnja 2009. u bolnici u Orašju je blago u Gospodinu preminuo **fra Valerije (Ilija) Stipić**, član Franjevačke provincije *Bosne Srebrene*.

Fra Valerije je rođen 19. srpnja 1935. u Tramošnici. Osnovnu školu završio je u Tramošnici, Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom, filozofsko-teološki studij na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. U Franjevački red stupio je 14. srpnja 1958. Godinu novicijata proveo je u Kraljevoj Sutjesci gdje je položio i prve redovničke zavjete 15. srpnja 1959. Svećane zavjete položio je 16. srpnja 1964. u Sarajevu. Za svećenika je zaređen 2. svibnja 1965. u Sarajevu. Pastoralno je djelovao kao župni vikar u Tolisi i Breškama i kao župnik u Donjoj Tramošnici, Svilaju, Špionici i Gornjoj Tramošnici sve do smrti. Od 1976. do 1979. bio je definator Provincije.

Misa zadušnica i ukop su bili u srijedu, 1. srpnja 2009. u Gornjoj Tramošnici. Misu zadušnicu je predvodio fra Lovro Gavran, provincijal *Bosne Srebrene*.

Neka se ovaj ili sličan tekst unese u Nekrologij Provincije, a za pokojnike neka se slavi sveta misa i izmoli časoslov.

fra Lovro Gavran,
provincijal

RASPORED OSOBLJA BOSNE SREBRENE NAKON KAPITULARNOG KONGRESA 2009. GODINE

PROVINCIJSKE SLUŽBE

Tajnik Provincije:

Fra Janko Ćuro

Arhivar Provincije:

Fra Anto Cvitković

Asistent FSR-a i FRAMA-e

Fra Pero Vrebac

Dekan Teologije:

Fra Mile Babić

Ekonom Provincije:

Fra Mirko Majdandžić

Kroničari Provincije:

Fra Janko Ćuro

Fra Marko Karamatić

Meštar postulanata:

Fra Vitomir Silić

Duhovnik sjemeništaraca:

Fra Pavo Vujica

Meštar bogoslova:

Fra Marinko Pejić

Duhovnik na teologiji:

Fra Danimir Pezer

Meštri novaka:

Fra Marko Ešegović

Fra Anđelko Barun

Prefekti u Sjemeništu:

Fra Stjepan Lovrić, fra Ivan Nujić

Promicatelj misija:

Fra Mato Topić

Promicatelji duhovnih zvanja:

Fra Pero Vrebac, fra Marinko Pejić,

fra Stjepan Lovrić i fra Marko Ešegović

Ravnatelj Gimnazije:

Fra Zvonko Miličić

Tajnik za odgoj i izobrazbu:

Fra Pero Vrebac

Moderator trajne formacije:

Fra Pero Vrebac

Povjerenici za Svetu zemlju

Fra Anto Popović

Fra Mirko Majdandžić

PROVINCIJSKA VIJEĆA**Zbor odgojitelja u Sjemeništu i postulaturi:**

Fra Stjepan Lovrić, proč., fra Ivan Nujić, fra Stipo Alandžak, fra Vitomir Silić i fra Zvonko Miličić

Zbor odgojitelja u Novicijatu:

Fra Marko Ešegović, fra Anđelko Barun i fra Marko Semren

Zbor odgojitelja na Teologiji:

Fra Marinko Pejić, fra Slavko Topić, fra Petar Jeleč i fra Mile Babić

Vijeće za odgoj i izobrazbu

Fra Pero Vrebac, proč., fra Marinko Pejić, fra Marko Ešegović, fra Stjepan Lovrić, fra Mile Babić i fra Zvonko Miličić

Vijeće za pastoral i liturgiju:

Fra Mato Topić, proč., fra Danimir Pezer, fra Ivan Šarčević, fra Anto Kovačić i fra Zoran Mandić

Vijeće za karitativnu i socijalnu djelatnost:

fra Mato Topić, proč., fra Ilija Jerković, Fra Stjepan Radić i fra Antun Perković

Vijeće za sakralno umjetnost i građevinarstvo:

Fra Mirko Majdandžić, proč., fra Božo Borić, fra Zvonko Miličić, fra Danimir Pezer i fra Zdravko Dadić

Vijeće za kulturno znanstvenu djelatnost, izdavaštvo i komunikaciju:

Fra Marijan Karaula, proč., fra Marko Karamatić, fra Mirko Filipović, fra Marko Kepić, fra Drago Bojić i fra Ivan Šarčević, st.

Vijeće za pravdu, mir i sve stvoreno:

Fra Luka Marković, proč., fra Mijo Džolan, fra Luka Markešić, fra Mile Babić i fra Franjo Radman

Vijeće za ekumenizam i međuvjerski dijalog

fra Luka Marković, proč., fra Ivo Marković, fra Joso Oršolić, fra Vili Radman i fra Marinko Pejić

Vijeće za pastoral duhovnih zvanja:

Fra Pero Vrebac, proč., fra Ivan Kasalo, fra Anto Pušeljić, fra Danijel Nikolić, fra Zoran Vuković, fra Vinko Jelušić

Vijeće za ekonomiju:

Fra Mirko Majdandžić, proč., fra Stjepan Radić, fra Luka Šarčević, fra Zdravko Dadić, fra Marko Semren, fra Zoran Livančić i fra Marijan Živković

BOSNA I HERCEGOVINA

PROVINCIJALAT – SAMOSTAN SV. KRIŽA

Fra Lovro Gavran, provincijal

Fra Mirko Majdandčić, definator, ekonom Provincije, gvardijan

Fra Janko Ćuro, tajnik Provincije, vikar i ekonom samostana

Fra Mato Topić, definator

FRANJEVAČKA TEOLOGIJA – SAMOSTAN SV. PAVLA

Fra Slavko Topić, gvardijan, prof.

Fra Petar Jeleč, vikar samostana, prof.

Fra Miro Jelečević, ekonom samostana, prof.

Fra Mile Babić, dekan Teologije, prof.

Fra Marinko Pejić, I. meštar bogoslova

Fra Danimir Pezer, duhovnik, prof.

Fra Velimir Valjan, prof.

Fra Ivan Bubalo, prof.

Fra Ivo Marković, prof.

Fra Marko Karamatić, prof.

Fra Anto Popović, prof.

Fra Anto Kovačić, prof.

Fra Stipan Radić, ravnatelj HKO *Kruh svetog Ante*

Fra Miljenko Petričević, ravnatelj FMC–a *Svjetlo riječi*, FIA-e

Fra Pero Karajica, župnik u Dobrinji

DOBRINJA – ŽUPA SV. FRANJE ASIŠKOG

Fra Pero Karajica, župnik

FRANJEVAČKA KLASIČNA GIMNAZIJA – SAMOSTAN SV. BONAVENTURE

Fra Josip Ikić, gvardijan, prof., voditelj ekspoziture

Fra Ivica Studenović, vikar samostana, prof.

Fra Zvonko Miličić, ravnatelj gimnazije

Fra Franjo Radman, ekonom, prof.

Fra Stjepan Lovrić, I. prefekt

Fra Ivan Nujić, II. prefekt, prof.

Fra Pavo Vujica, duhovnik sjemeništara, prof.

Fra Vitimir Silić, meštar postulanata

Fra Stipo Alandžak, ravnatelj konkvita

Fra Ignacije Gavran

Fra Jozo Vrdoljak, prof.

Fra Nikola Bošnjak, prof.

Fra Marko Ćorić, prof.

NOVICIJAT – SAMOSTAN SV. PETRA I PAVLA

Fra Marko Ešegović, I. meštar novaka

Fra Anđelko Barun, II meštar novaka

BISTRİK – SAMOSTAN SV. ANTE

Fra Petar Vidić, gvardijan
Fra Danijel Rajić, sam. vikar, ekonom
Fra Marijan Karaula, vikar Provincije, FIA
Fra Pero Vrebac, definator
Fra Luka Markešić, prof.
Fra Božo Borić, prof.
Fra Anto Cvitković, prov. arhivar
Fra Marko Oršolić, st.
Fra Bariša Brajinović
Fra Ivan Šarčević, gl. urednik *Svjetla riječi*, prof.

DUBRAVE – SAMOSTAN SV. ANTE I ŽUPA BEZGREŠNOG ZAČEĆA BDM

Fra Miroslav Ikić, gvardijan i župnik
Fra Dario Udovičić, sam. i žup. vikar, ekonom
Fra Nikola Matanović, žup. vikar
Fra Franjo Filipović, žup. vikar
Fra Tihomir Sadrić, žup. vikar
Fra Stjepan Pavić, žup. vikar
Fra Serafin Tikvić
Fra Franjo Stjepanović

ŠPIONICA – ŽUPA SV. JOSIPA

Fra Blaž Marković, župnik
Fra Blažan Lipovac, žup. vikar

ULICE – ŽUPA ROĐENJA BDM

Fra Anto Tomas, župnik

ZOVIK – ŽUPA SV. FRANJE ASIŠKOG

Fra Petar Matanović, župnik

FOJNICA – SAMOSTAN I ŽUPA DUHA SVETOGA

Fra Nikica Vujica, gvardijan i župnik
Fra Ilija Alandžak, sam. i žup. vikar, ekonom
Fra Janko Ljubos, žup. vikar
Fra Franjo Miletić, žup. vikar
Fra Tomislav Trogrlić, žup. vikar
Fra Tvrtko Gujić, žup. vikar
Fra Tomislav Tomičić

BRESTOVSKO – ŽUPA ROĐENJA BDM

Fra Mato Popović, župnik
Fra Vinko Tomas, žup. vikar, duhovnik č. ss. klarisa

BUGOJNO – ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG

Fra Vinko Sičaja, župnik
Fra Vinko Marković, žup. vikar
Fra Ivica Baketarić, žup. vikar

BUSOVAČA – ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG

Fra Hrvoje Radić, župnik
Fra Marinko Štrbac, žup. vikar
Fra Marko Stjepanović, žup. vikar
Fra Ivo Jurišić, žup. vikar

USKOPLJE – ŽUPA UZNESENJA BDM

Fra Krešimir Vukadin, župnik
Fra Kristijan Montina, žup. vikar
Fra Zdenko Miličević

GORICA – LIVNO SAMOSTAN SV. PETRA I PAVLA

Fra Marko Semren, gvardijan
Fra Miroslav Ištuk, sam. vikar
Fra Franjo Vrgoč, ekonom
Fra Berislav Kasalo
Fra Anđelko Barun, II. meštar novaka
Fra Stjepan Vrgoč, prop. isp.
Fra Miro Vrgoč, isp.
Fra Bono Vrdoljak, isp.
Fra Vlado Tičinović, isp.
Fra Tomo Buljan, isp. prop.
Fra Bogdan Jolić, isp. i prop.
Fra Stipo Knežević, isp.
Fra Marko Ešegović, I. meštar novaka

BILA – ŽUPA SV. FRANJE ASIŠKOG

Fra Zoran Tadić, župnik

ČUKLIĆ – ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG

Fra Tvrtko Vrdoljak, župnik
Fra Ćiro Lovrić, žup. vikar, vojni kapelan

LIVNO – ŽUPA SVIHK SVETIHK

Fra Marko Jukić, župnik
Fra Marinko Baotić, žup. vikar
Fra Ivan Kasalo, žup. vikar

LJUBUNČIĆ – ŽUPA ROĐENJA BDM

Fra Ivan Lovrić, župnik
Fra Zvonko Zečević, žup. vikar

PODHUM – ŽUPA SV. IVANA KRSTITELJA**Fra Jure Papić**, župnik**Fra Marko Gelo**, žup. vikar**VIDOŠI – ŽUPA BEZGREŠNOG ZAČEĆA BDM****Fra Pere Kuliš**, župnik**Fra Božidar Blažević**, žup. vikar**SUHO POLJE – ŽUPA UZNESENJA BDM****Fra Kazimir Dolić**, župnik**GUČA GORA – SAMOSTAN I ŽUPA SV. FRANJE ASIŠKOGA****Fra Zoran Livančić**, gvardijan i župnik**Fra Leon Pendić**, sam. i žup. vikar, ekonom**Fra Branko Neimarević**, isp.**Fra Ladislav Fišić****Fra Franjo Križanac**, isp. i prop.**BRAJKOVIĆI – ŽUPA SV. PETRA I PAVLA****Fra Pero Oršolić**, župnik**BUČIĆI – ŽUPA SV. MARTINA****Fra Ilija Jurić**, župnik**DOLAC – ŽUPA UZNESENJA BDM****Fra Drago Pranješ**, župnik**Fra Ivan Opačak**, žup. vikar**NOVA BILA – ŽUPA DUHA SVETOGA****Fra Dominko Batinić**, župnik**Fra Danijel Nikolić**, žup. vikar**Fra Franjo Grebenar**, žup. vikar**OVČAREVO – ŽUPA SV. MIHOVILA ARKANĐELA****Fra Marinko Didak**, župnik**Fra Jozo Ančić**, žup. vikar**Fra Mirko Bobaš**, žup. vikar**VITEZ – ŽUPA SV. JURJA****Fra Marko Kepić**, župnik**Fra Miroslav Jelić**, žup. vikar**Fra Mišo Sirovina**, žup. vikar**ZENICA – ŽUPA SV. ILIJE PROROKA****Fra Slavko Petrušić**, župnik**Fra Drago Bojić**, žup. vikar

JAJCE – SAMOSTAN SV. LUKE I ŽUPA UZNESENJA BDM

Fra Niko Petonjić, gvardijan i župnik
Fra Stipo Raštegorac, sam.vikar i ekonom
Fra Juro Aščić, žup. vikar
Fra Zvonko Baković
Fra Ivanko Vuk

DOBRETIĆI – ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG

Fra Stjepan Živković, župnik

PODMILAČJE – ŽUPA SV. IVANA KRSTITELJA

Fra Zoran Mandić, župnik
Fra Vinko Jelušić, žup. vikar

KOTOR VAROŠ – ŽUPA ROĐENJA BDM

Fra Anto Šimunović, župnik

SOKOLINE – ŽUPA UZNESENJA BDM

Fra Marko Bandalo, župnik, stanuje u Kotor Varošu

KRALJEVA SUTJESKA – SAMOSTAN I ŽUPA SV. IVANA KRSTITELJA

Fra Ilija Božić, gvardijan i župnik
Fra Zoran Jaković, sam. i žup. vikar, ekonom
Fra Stjepan Duvnjak, prof., žup. vikar
Fra Mijo Mrljić
Fra Bernardin Matić, isp. i prop.

VAREŠ – ŽUPA SV. MIHOVILA ARKANĐELA

Fra Bono Tomić, župnik
Fra Vjeko Tomić, žup. vikar

VIJAKA – ŽUPA BEZGREŠNOG ZAČEĆA BDM

Fra Željko Brkić, župnik
Fra Berislav Kalfić, žup. vikar

OLOVO – SVETIŠTE MAJKE BOŽJE

Fra Gabrijel Tomić, upravitelj svetišta
Fra Marko Dunder, pomoćnik upravitelja svetišta

KREŠEVO – SAMOSTAN SV. KATARINE I ŽUPA UZNESENJA BDM

Fra Ivan Pervan, gvardijan i župnik
Fra Ivo Bošnjak, sam. i žup. vikar, ekonom
Fra Juro Miletić, žup. vikar
Fra Franjo Čalaga, žup. vikar
Fra Jozo Krešo, žup. vikar
Fra Mato Mrkonjić, isp. i prop.

Fra Zdravko Lukić
Fra Tomislav Međugorac
Fra Ivica Korčanin

BANBRDO – ŽUPA SV. ANE
Fra Mato Cvjetković, župnik

KISELJAK – ŽUPA SV. ILIJE PROROKA
Fra Vinko Ćuro, župnik
Fra Mario Jurić, žup. vikar
Fra Drago Perković, žup. vikar

NOVI ŠEHER – ŽUPA SV. ILIJE PROROKA
Fra Ivica Karatović, župnik
Fra Mario Jelić, žup. vikar

OSOVA – ŽUPA UZNESENJA BDM
Fra Krešo Božo, župnik
Fra Josip Tomas, žup. vikar

ŽITAČE/PODHUM – ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG
Fra Darko Drljo, župnik

PETRIĆEVAC – SAMOSTAN PRESV. TROJSTVA I ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG
Fra Ivo Orlovac, gvardijan i župnik
Fra Ilija Dević, sam. vikar, ekonom
Fra Velimir Blažević, žup. vikar
Fra Franjo Josipović, žup. vikar
Fra Ivo Jakovljević
Fra Miroslav Kljajić, župni vikar i vojni kapelan

BARLOVCI – ŽUPA SV. VIDA MUČENIKA
Fra Dujo Ljevar, župnik

BIHAĆ – ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG
Fra Ivica Matić, župnik
Fra Anto Ivanović, žup. vikar

IVANJSKA – ŽUPA UZNESENJA BDM
Fra Marko Kovačić, župnik

MOTIKE – ŽUPA SV. PETRA I PAVLA
Fra Ivo Orlovac, upravitelj

SANSKI MOST – ŽUPA UZNESENJA BDM
Fra Mijo Rajič, župnik

STRATINSKA – ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG

Fra Marko Kovačić, upravitelj

ŠURKOVAC – ŽUPA PRESV. SRCA ISUSOVA

Fra Ivo Pavić, župnik

TRN – ŽUPA SV. JOSIPA

Fra Ivo Brezović, župnik

PLEHAN – SAMOSTAN I ŽUPA SV. MARKA EVANĐELISTA

Fra Mirko Filipović, gvardijan i župnik

Fra Ilija Kovačević, sam. vikar i ekonom

Fra Filip Zubak, žup. vikar

Fra Ilija Jerković

Fra Slavko Babij

POTOČANI – ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG

Fra Mladen Jozić, župnik

Fra Ilija Matanović, žup. vikar

Fra Zlatko Matanović, žup. vikar

FOČA – ŽUPA PREČISTOG SRCA MARIJINA

Fra Jozo Gogić, župnik

GORNJA DUBICA – ŽUPA SV. JOSIPA

Fra Velimir Bavrka, župnik

Fra Bono Kovačević, žup. vikar

Fra Mladen Ravnjak, isp. prop.

KORAĆE – ŽUPA UZNESENJA BDM

Fra Ivan Marić, župnik

Fra Velimir Zirdum, žup. vikar

SIVŠA – ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG

Fra Petar Andrijanić, župnik

Fra Šimo Ivelj, žup. vikar

Fra Mario Jurković, žup. vikar

Fra Kazimir Rehlicki, žup. vikar

SVILAJ – ŽUPA IMENA MARIJINA

Fra Ivica Vidak, župnik

ŽERAVAC – ŽUPA SV. FRANJE ASIŠKOG

Fra Ivan Ćurić, župnik

Fra Andrija Zirdum, žup. vikar

RAMA/ŠĆIT – SAMOSTAN I ŽUPA UZNESENJA MARIJINA

Fra Tomislav Brković, gvardijan i župnik
Fra Zoran Vuković, sam. i žup. vikar, ekonom
Fra Branko Malekinušić, žup. vikar
Fra Anto Šarčević, žup. vikar
Fra Živko Petričević, žup. vikar
Fra Vinko Petrović, isp., orguljaš

DOLJANI – ŽUPA SV. ILIJE PROROKA

Fra Andrija Jozić, župnik

GRAČAC – ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG

Fra Jure Perić, župnik
Fra Andrija Cvitanović, žup. vikar

RUMBOCI – ŽUPA SV. FRANJE ASIŠKOG

Fra Mario Radman, župnik

TOLISA – SAMOSTAN I ŽUPA UZNESENJA MARIJINA

Fra Marijan Živković, gvardijan i župnik
Fra Mato Vincetić, sam. i žup. vikar, ekonom
Fra Marinko Živković, žup. vikar
Fra Marko Oršolić, ml., žup. vikar, vojni kapelan
Fra Perica Martinović, žup. vikar
Fra Luka Martinović, žup. vikar
Fra Andrija Živković, žup. vikar
Fra Tomislav Čaćić, žup. vikar
Fra Mato Mijatović
Fra Ivica Radić

DOMALJEVAC – ŽUPA SV. ANE

Fra Pero Baotić, župnik
Fra Marijan Oršolić, žup. vikar

GORNJA TRAMOŠNICA – ŽUPA SV. MARIJE ANĐEOSKE

Fra Anto Zrakić, župnik

DONJA TRAMOŠNICA – ŽUPA SV. IVANA KRSTITELJA

Fra Jozo Puškarić, župnik

TIŠINA – ŽUPA MAJČINSTVA MARIJINA

Fra Joso Oršolić, župnik

GREBNICE – ŽUPA SV. JAKOVA MARKIJSKOG

Fra Franjo Oršolić, župnik

ORAŠJE – ŽUPA BL. ALOJZIJA STEPINCA

Fra Anto Pušeljić, župnik

TUZLA – SAMOSTAN I ŽUPA SV. PETRA APOSTOLA

Fra Zdravko Anđić, gvardijan i župnik

Fra Mario Divković, sam. i žup. vikar, ekonom

Fra Josip Bošnjaković, isp. prop.

Fra Martin Antunović, direktor Gimnazije u KŠC „Sv. Franjo“, upravitelj župe Zvornik, (Srebrenica)

BREŠKE – ŽUPA UZNESENJA BDM

Fra Franjo Martinović, župnik

DRIJENČA – ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG

Fra Marko Antić, župnik

ŠIKARA – ŽUPA SV. FRANJE ASIŠKOG

Fra Marko Lovrić, župnik

Fra Franjo Dalibor Stjepanović, žup. vikar

REPUBLIKA HRVATSKA

PODSUSED – SAMOSTAN SV. ILIJE

Fra Tomo Anđić, gvardijan

Fra Zvonko Benković, sam. vikar, ekonom, student

Fra Božo Lujić, prof.

Fra Mirko Jozić, prof.

Fra Josip Mrnjavac, student

Fra Krešo Karlović

Fra Mladen Perić

SESVETSKA SOPNICA – ŽUPA SV. MARIJE ANĐEOSKE

Fra Zdravko Dadić, župnik

Fra Stipo Karajica, žup. vikar

OKUČANI – ŽUPA SV. VIDA

Fra Ivo Tadić, župnik

Fra Damir Pavić, žup. vikar

GORNJI BOGIĆEVCI – ŽUPA DUHA SVETOGA

Fra Ilija Stipić, župnik

ZATON VELIKI – ŽUPA SV. STJEPANA MUČENIKA i

ORAŠAC – ŽUPA MARIJINA *POHODENJA*

Fra Emanuel Jurić, župnik

SUĆURAJ – ŽUPA SV. JURJA

Fra Stipo Marčinković, župnik

Fra Augustin Tomas, župnik župā Bogomolje i Gdinj

VOJNIĆ – ŽUPA SV. ANTUNA PADOVANSKOG

Fra Tomislav Jurić, župnik

GVOZD – ŽUPA SV. PETRA I PAVLA

Fra Juro Stipić, župnik

SPLIT

Fra Mijo Džolan, ravnatelj Franjevačkog instituta za kulturu mira

SRBIJA

BEOGRAD – SAMOSTAN I ŽUPA SV. ANTE PADOVANSKOG

Fra Filip Karadža, gvardijan i župnik

Fra Leopold Rochmes, sam. vikar i ekonom

Fra Rafael Lipovac, žup. vikar

NIŠ

Fra Niko Josić, župnik

KOSOVO

ĐAKOVICA – SAMOSTAN I ŽUPA SV. PETRA I PAVLA

Fra Anton Nua, gvardijan i župnik

Fra Nue Kajtazi, sam. i žup. vikar, ekonom

Fra Mijo Šuman, žup. vikar

Fra Ambroz Ukaj, žup. vikar

AFRIKA

RUANDA

Fra Ivica Perić, misionar

UGANDA

Fra Miroslav Babić, misionar

MAROKO

Fra Ivica Pavlović, misionar

TANZANIJA

Fra Juro Tokalić, misionar

ALBANIJA

VLORA

Fra Hil Kabashi, biskup

Laç

Fra Anđelko Kamenčić, misionar

AUSTRALIJA

CANBERRA

Fra Miroslav Mandić, voditelj HKM

Fra Drago Prgomet, duhovni pomoćnik

WOLLONGONG

Fra Andrej Matoc, voditelj HKM

SALISBURY

Fra Nikica Zlatunić, voditelj HKM

AUSTRIJA

KLAGENFURT

Fra Pavo Dominković, voditelj HKM

KUFSTEIN

Fra Antun Perković, župnik

Großwarasdorf

Fra Ivan Jelić, župnik

ITALIJA

RIM

Fra Marko Hrgota, student

Fra Stipo Kljajić, student

FRANCUSKA

PARIZ

Fra Vlatko Marić, ispomoć francuskoj provinciji

NIZOZEMSKA

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA

Fra Ivica Jurišić, voditelj misije

NJEMAČKA

BAD CAMBERG

Fra Ivica Alilović, župnik

FRANKFURT

Fra Anto Batinić, župnik

Fra Ilija Krezo, dušobrižnik

PALLING

Fra Ivo Božić, župnik

Fra Pavo Filipović, dušobrižnik

ROSENHEIM

Fra Ivo Kramar, dušobrižnik

MÜNCHEN (župa ASCHHEIM)

Fra Mato Martić, župnik

DÜSSELDORF

Fra Rafael Ivankić, župnik

MOERS

Fra Luka Šarčević, voditelj HKM

TRAUNREUT

Fra Mogomir Kikić, voditelj HKM

WIPPERFFÜRTH

Fra Luka Mamić, duhovnik u bolnici

MÜNSTER

Fra Luka Marković, definitor, voditelj HKM

KREFELD

Fra Šimo Grgić, voditelj HKM

AACHEN

Fra Vjekoslav Matić, duhovnik čč. ss.

STUTTGART

Fra Marijan Lorenci, voditelj AKM

HERTEN

Fra Mato Oršolić, dušobrižnik

GIESSEN

Fra Marijan Petričević, voditelj HKM

ORTENBURG

Fra Niko Stjepanović, župnik na njemačkoj župi

AACHEN

Fra Franjo Trogrlić, voditelj HKM

RECKLINGHAUSEN

Fra Ivo Živković, dušobrižnik i suradnik na HKM

MÜNCHEN

Fra Josip Jozić, student

ŠPANJOLSKA

MADRID

Fra Leon Kikić, student

KANADA

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA – VICTORIA

Fra Juro Marčinković, voditelj HKM

POSEBAN STATUS

Fra Jozo Marinčić

Fra Mario Jurković

Fra Miron Sikirić, *na raspolaganju Generalnom ministru*

USTANOVE U PROVINCiji

FRANJEVAČKI MEDIJSKI CENTAR SVJETLO RIJEČI

Fra Miljenko Petričević, ravnatelj Franjevačkog medijskog centra *Svjetlo riječi*

Fra Ivan Šarčević, gl. urednik *Svjetla riječi*

Fra Drago Bojić, član uredništva

FRANJEVAČKA INFORMATIVNA AGENCIJA (FIA)

Fra Marijan Karaula

Fra Miljenko Petričević

KUĆA MIRA – RAMA-ŠČIT

Fra Tomislav Brković, voditelj

HUMANITARNO–KARITATIVNA ORGANIZACIJA

KRUH SVETOG ANTE SARAJEVO

Fra Stipan Radić, ravnatelj

ISPOSTAVE KSA

ZAGREB–PODSUSED

Fra Tomo Anđić, voditelj

SL. BROD – CENTAR ZA REHABILITACIJU „ZLATNI CEKIN“

Fra Ilija Jerković, voditelj

KRALJEVA SUTJESKA – AMBULANTA „KRUH SVETOG ANTE“

Fra Mijo Mrljić, voditelj

* * *

KOVAČIĆI – SARAJEVO, samostan sv. Nikole Tavelića, *u obnovi*

FRANJEVAČKI MEĐUNARODNI STUDENTSKI CENTAR

Fra Mirko Majdandžić, gvardijan

NAPUSTIO RED I ZAJEDNICU

Dana 19.06.2009. bogoslov četvrte godine studija Darijo Mrnjavac je svojevolumjno, svjesno i slobodno napustio Red i Zajednicu.

Neka ga u daljnjem životu prate mir i dobro!

OBAVIJEST O OBNOVI ZAVJETA

Dana 20. lipnja 2009. u našem oratoriju na Franjevačkoj teologiji obnovili su svoje zavjete:

Na tri mjeseca (kandidati za doživotne zavjete):

fra Tomislav Svetinović

fra Branimir Mlakić

fra Josip Jukić

fra Domagoj Šimić

Na godinu dana:

fra Ivan Šarčević

fra Željko Nikolić

fra Jurica Periša

fra Nikica Tomas

fra Ivica Tomas

fra Ivica Matišić

fra Marijan Oršolić

fra Hrvoje Vranješ

fra Josip Drmić

fra Stjepan Pavličević

fra Robert Slišković

fra Miroslav Jonjić

fra Nikola Kozina

fra Ivan Jurić

fra Jozo Šarčević

fra Bruno Ćubela

fra Matija Kurevija

fra Ivan Filipović

fra Marko Matišić

Na tri godine

fra Velimir Frgić

fra Davor Petrović

fra Ivan Pilić

fra Mario Katušić

Zavjete je primio gvardijan fra Slavko Topić, po delegaciji o. Provincijala, a svjedoci su bili fra Miro Jelečević i fra Petar Jeleč.

ZAREĐENI ZA PREZBITERE

Dana 29.06.2009. u sarajevskoj katedrali Srca Isusova Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski je zaređio šestoricu đakona *Bosne Srebrene* za prezbitere.

Fra Ivo BOŠNJAK, iz Ripaca, župa Rama-Šćit, rođen 23.06.1982. u Prozoru od Bože i Anuše r. Fofić. Osnovnu školu završio u Ripcima, a Franjevačku klasičnu Gimnaziju u Visokom. Oblačenje u Kiseljaku 14.07.2001. Novicijat na Gorici-Livno 2001/02, prvi zavjeti 7.07.2002. Od rujna 2002. student na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Službe lektora i akolita primio 21.12.2004. Za đakona zaređen u Sarajevu 30. studenog 2008. godine. U ožujku ove godine diplomirao na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Đakonsku praksu obavljao u Jajcu i Zoviku.

Fra Miroslav JELIĆ, iz Dubrava, župa Dubrave, rođen 28.08.1981. u Brčkom od Filipa i Ike r. Breškić. Osnovnu školu završio u Poljacima i Gernsbachu (Njemačka). Franjevačku klasičnu Gimnaziju u Visokom završio s dobrim uspjehom. Oblačenje u Tolisi 14.07.2002. Novicijat na Gorici-Livno 2002/2003. Prvi zavjeti 6.07.2003. Od rujna 2003. redovan student na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Za đakona zaređen u Sarajevu 30. studenog 2008. godine. U ožujku ove godine diplomirao na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Đakonsku praksu obavljao u Busovači i Breškama.

Fra Ilija ALANDŽAK, iz Dobretića, župa Dobretići, rođen 21.04.1982. u Jajcu od Franje i Mande r. Mijatović. Osnovnu školu završio u Dobretićima, Livnu i Jajcu, Franjevačku klasičnu Gimnaziju u Visokom s dobrim uspjehom. Oblačenje u Tolisi 14.07.2002. Novicijat na Gorici/Livno 2002/03, prvi zavjeti 6.07.2003. Od rujna 2003. redovan student na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Za đakona zaređen u Sarajevu 30. studenog 2008. godine. U ožujku ove godine diplomirao na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Đakonsku praksu obavljao u Livnu i Gornjim Bogićevcima.

Fra Šimo IVELJ, iz Potočana-Jošave, župa Potočani, rođen 27.04.1982. u Potočanima od †Mate i Šimice r. Filipović. Osnovnu školu završio u Potočanima, Donjim Andrijevcima (HR) i Odžaku, a Opću gimnaziju u Odžaku. Postulaturu završio u Visokom. Oblačenje u Tolisi 14.07.2002. Novicijat na Gorici-Livno 2002/03, prvi zavjeti 6.07.2003. Od rujna 2003. redovan student na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Svečane zavjete položio na Kovačićima u Sarajevu, 14.09.2007. Za đakona zaređen u Sarajevu 30. studenog 2008. godine. U ožujku ove godine diplomirao na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Đakonsku praksu obavljao u Ovčarevu i Sivši.

Fra Marinko BAOTIĆ, iz Donje Mahale, župa Tolisa, 26.09.1982. u Vinkovcima od Ive i Ane r. Filipović. Osnovnu školu završio u Donjoj Mahali, Franjevačku klasičnu Gimnaziju u Visokom s dobrim uspjehom. Oblačenje u Tolisi 14.07.2002. Novicijat na Gorici-Livno 2002/03, prvi zavjeti 6.07.2003. Od rujna 2003. redovan student na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Za đakona zaređen u Sarajevu 30. studenog 2008. godine. U ožujku ove godine diplomirao na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Đakonsku praksu obavljao u Sivši i Podhumu kod Livna.

Fra Ilija DEVIĆ, iz Mladoševice, župa Novi Šeher. Rođen je 21.08.1983. u Doboju od Joze i Ruže r. Banović. Osnovnu školu završio u Novom Šeheru, Franjevačku klasičnu Gimnaziju u Visokom s vrlo dobrim uspjehom. Oblačenje u Tolisi 14.07.2002. Novicijat na Gorici-Livno 2002/03, prvi zavjeti 6.07.2003. Od rujna 2003. redovan student na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Za đakona zaređen u Sarajevu 30. studenog 2008. godine. U ožujku ove godine diplomirao na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Đakonsku praksu obavljao u Vitezu i Jajcu.

POLOŽILI PRVE ZAVJETE

U samostanskoj crkvi na Gorici (Livno) 5. srpnja 2009. godine, položili su svoje prve privremene zavjete slijedeći novaci:

fra Adrian Nikačević	fra Ivan Đotlo
fra Božidar Štrkalj	fra Ivan Jaković
fra Josip Petričević	fra Marijo Plavčić
fra Josip Topić	fra Josip Perić
fra Goran Šafradin	fra Emanuel Radić
fra Silvano di Benedetto	fra Alen Duspara
fra Ivan Tučić	fra Darko Lovrinović
fra Darko Pejanović	fra Josip Pilić

Zavjete je primio mnp. o. fra Lovro Gavran, provincijal. Svjedoci su bili fra Marinko Pejić i fra Miro Jelečević.

NOVE ADRESE I TEL. BROJEVI

Fr. Ivica K. Pavlović, ofm

Eglise catholique
Rue Imam Ali
40020 MARRAKECH-GUÉLIZ (Maroc)
Tel: +212 05 24 43 05 85
Fax: +212 05 24 43 08 08
GSM: +212 06 72 34 88 88
E-pošta: frivica@gmail.com

Rkt. župni ured Šikara

Tel.: 035 209 147

PROVINCIJALAT (033)

Fra Mirko Majdandžić: 722 460; Fra Mato Topić 722 461; Fra Janko Ćuro: 722 458

OBLAČENJE NOVAKA

Dana 12. srpnja 2009, u franjevačkom samostanu u Tolisi, obavljen je obred uvođenja slijedećih kandidata u Novicijat:

fra Bojan Martinović	fra Ivan Mijatović	fra Ivan Brković
fra Julijan Madžar	fra Danijel Stanić	

Obred oblačenja je obavio mnp. o. provincijal fra Lovro Gavran. Svjedoci su bili fra Stjepan Lovrić i fra Marinko Pejić.

KAPITUL BOSNE SREBRENE

Na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu od 20. do 25. travnja održan je redovni Provincijski kapitul Bosne Srebrene na kojem je za novoga provincijala izabran fra Lovro Gavran.

Kapitul je započeo misnim slavljem koje je predvodio kardinal Vinko Puljić uz koncelebraciju fra Gabrijela Mioča, općeg pohoditelja i predsjednika Kapitula, fra Mije Džolana, provincijala i prisutnih članova Kapitula. U prigodnome nagovoru kardinal je podsjetio da se Kapitul slavi u jubilačnoj franjevačkoj godini te je pozvao franjevačku zajednicu na novo promišljanje svoga mjesta u Crkvi i na reaktualiziranje franjevačke karizme za novo vrijeme.

Franjevci okupljeni na Kapitolu razmatrali su sadašnje stanje, ustroj i budućnost franjevačke zajednice u Bosni. Također se raspravljalo o "identitetu manje braće danas" zatim "mjestu franjevaca u Crkvi" te ulogi *Bosne Srebrene* i "njezinih članova u politici, životu Hrvata i bosanskohercegovačkog društva".

Trećeg dana Kapitula izabrana je nova uprava *Bosne Srebrene*. Za provincijala je izabran fra Lovro Gavran, dosadašnji definitor Provincije na službi u Đakovici na Kosovu. Za njegova zamjenika – vikara Provincije – izabran je fra Marijan Karaula, dosadašnji gvardijan samostana sv. Ante u Sarajevu. Za definitore (vijećnike) Provincije izabrani su: fra Luka Marković, voditelj Hrvatske katoličke misije u Münsteru (Njemačka), fra Mirko Majdandžić, dosadašnji gvardijan samostana u Fojnici, fra Mato Topić, dosadašnji gvardijan samostana u Rami i fra Pero Vrebac, bivši misionar u Africi.

Sudionici Kapitula, pod predsjedanjem fra Gabrijela Mioča, uputili su javnosti sljedeću izjavu:

„Mi, franjevci Bosne Srebrene, okupljeni na svom redovitom izbornom sastanku (kapitolu) u Sarajevu, u godini slavljenja 800-te obljetnice Franjevačkog pokreta (1209-2009), u trenutku rasprava o ustavnim promjenama, ostajemo dosljedni i prijašnjim stavovima, te i ovaj put želimo potvrditi svoju baštinjenu povezanost s katoličkim pukom, Crkvom i hrvatskim narodom, kao i opredijeljenost za univerzalne vrijednosti zajedničkog života s drugim narodima i religijama u ovoj zemlji.

U svezi s tim želimo ponoviti stavove koje smo javnosti prezentirali sa zadnjeg Provincijskog kapitula (2006):

Ustrajavamo pri mišljenju da bi Bosnu i Hercegovinu trebalo reorganizirati do ugasnuća Federacije BiH i Republike Srpske.

Stoga smatramo da je za BiH najprimjereniji regionalni ustroj na principu jednakopravnosti svih naroda i općeg dobra svih stanovnika.

Držimo da bi to bio najbolji poticaj za osiguravanje povratka kao temeljnog prava svakog

pojedince na život u slobodi i sigurnosti u svojoj zemlji i na svome posjedu.

Molimo sve one koji o tome odlučuju da svojim djelovanjem pomognu da se ovo ostvari na dobrobit svih naroda i građana Bosne i Hercegovine.

A i mi ćemo i nadalje, uz Božju pomoć i u okvirima mjesnih Crkava, pridonositi temeljnim evanđeoskim i ljudskim vrednotama na svim mjestima gdje smo prisutni.“

FIA

SUSRET MINISTRANATA U VISOKOM

U subotu, 18. travnja u Franjevačkom samostanu u Visokom održan je godišnji susret ministranata provincije Bosne Srebre.

Okupilo se četiri stotine i pedeset razdraganih ministranata. Pozdravili su ih regionalni duhovni asistent Frame Bosne Srebre fra Vinko Jelušić i visočki gvardijan fra Josip Ikić. Misu je predvodio fra Bono Kovačević. Uslijedio natjecateljski dio dana, tj. onaj dio koji su ministranti najviše priželjkivali.

Na više lokacija unutar franjevačkog samostana odvijalo se natjecanje u kvizu znanja, nogometu, stolnom tenisu i odbojci. Ekipe ministranata iz Novog Šehera osvojila je prvo mjesto u kvizu znanja, zatim ministranti iz Osove koji su osvojili natjecanje u stolnom tenisu, u odbojci su pobijedile ministrantice iz Novog Šehera, a u nogometu ministranti iz Podmilačja. Bilo je doista lijepo biti u Visokom toga dana.

Marko Baškarad

BISKUPI I REDOVNIČKI POGLAVARI NA FRANJEVAČKOJ TEOLOGIJI

U večernjim satima 29. travnja bosanskohercegovački biskupi i viši redovnički poglavari posjetili su Franjevačku teologiju u

Nedžarićima. Tom prigodom slavili su u samostanskoj crkvi sv. Pavla misu koju je predvodio kardinal Vinko Puljić, nadbiskup vrhbosanski.

Na početku misnog slavlja goste je pozdravio provincijal domaćin fra Lovro Gavran izražavajući radost što su nakon zajedničkog radnog susreta bosanskohercegovački biskupi i viši redovnički poglavari BiH za slavlje mise i završetak ovoga susreta odabrali Franjevačku teologiju. U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić je podsjetio da ove godine slavimo godinu sv. Pavla i 800. obljetnicu Franjevačkog reda te kazao kako su hodočasteći ovdje u crkvu sv. Pavla željeli objediniti ova dva velikana – misionara sv. Pavla i sv. Franju. Kardinal je pozvao da se slaveći ove jubileje vratimo na izvore objave i izvore karizme kako bi Crkva vjerodostojnije zasjala našim svjedočenjem za Isusa Krista. Snaga te vjernosti pomogla bi nadilaziti naše ljudske ograničenosti. Zahvaćeni Isusom Kristom vjerodostojnije bi izvršavali svoje poslanje. Naše riječi imat će svoju snagu samo onda kada budemo živjeli ono što naviještamo, kazao je kardinal Puljić.

Pjevane dijelove mise predvodio je tamburaški sastav Franjevačke teologije.

FIA

PROVINCIJALI S PREDSTAVNIKOM CRS-A

Provincijal Bosne Srebre fra Lovro Gavran i bivši provincijal fra Mijo Džolan su dana 15. svibnja u prostorijama Provincijalata u Sarajevu primili predstavnika Catholic Relief Services-a (CRS) za Bosnu i Hercegovinu Jakea Hershmana.

Provincijali su gosta upoznali s trenutnim pastoralno-duhovnim, socijalno i karitativnim stanjem u samostanima i župama Bosne Srebre, te mu osobno i svim dobročiniteljima iz SAD-a zahvalili za svu pomoć i solidarnost koju su izravno ili posredstvom CRS-a iskazivali pri obnovi i izgradnji ratom porušenih sakralnih i obiteljskih objekata u BiH.

Gosp. Hershman je zahvalio provincijalima na lijepom i ugodnom prijemu i razgovoru,

te posebno zahvalio franjevcima za dobru suradnju i razumijevanje glede korištenja prostora za potrebe CRS-a pod krovom sadašnjeg Franjevačkog međunarodnog studentskog centra u Sarajevu. Obećao se osobno više zauzimati kako bi se budući humanitarni projekti i pomoć CRS-a ljudima temeljili na konkretnim i namjenskim donacijama, obnovi kuća, škola, otvaranju malih proizvodnih pogona, dodjeli strojeva i alata što bi ljudima dobro došlo za odlučniji povratak, te održiv i stabilan ostanak, a time i uzdržavanje sebe i svoje obitelji.

FIA

BLAGOSLOVLJEN HRVATSKI PASTORALNI CENTAR U KANADI

Hrvatska katolička misija u Victoriji u Canadi, koja ima 130 aktivnih hrvatskih obitelji, ovih je dana svečano proslavila završetak izgradnje novog hrvatskog centra, pa je u večernjim satima u subotu 23. svibnja u nazočnosti velikog broja vjernika, prijatelja i gostiju i uz koncelebraciju župnika fra Jure Marčinkovića euharistijsko slavlje predvodio mjesni biskup msgr. Richard Gagnon. Biskup Gagnon je zamolio fra Juru da propovijeda na hrvatskom jeziku, a gospođa Karla Skontra, član crkvenog odbora, prevodila je biskupu na engleski. Fra Juro je u svojoj propovijedi istaknuo da župne zajednice imaju budućnost samo u zajedništvu i istinskoj povezanosti biskupa, svećenika i vjernika. U tom duhu je i građen ovaj hrvatski centar, a sagrađen je sredstvima i snagama ovdašnje hrvatske zajednice i to za samo osam mjeseci. Fra Juro je poželio da Hrvatski centar u Victoriji bude Bogu na slavu i na korist Hrvatima, ali i drugim narodima. I biskup Gagnon je istaknuo svoj ponos i radost što u svojoj biskupiji ima tako vrijednu zajednicu i što je fra Juro, tako aktivan, došao u Victoriju.

Poslijeeuharistijskog slavlja biskup Gagnon je blagoslovio hrvatski centar. Predsjednik crkvenog odbora Tugo Radoš zahvalio je biskupu za blagoslov i riječi ohrabrenja. Osobito se zahvalio kardinalima Vinku Puljiću i Josipu Bozaniću

kao i bosanskom provincijalu fra Miji Džolanu što su poslali fra Juru u Victoriju. „Da nije bilo našega fra Jure i njegove vjere u Boga i čovjeka, od ovog ne bi bilo ništa“, rekao je Tugo Radoš. Potom je slijedila večera i narodno veselje do jutarnjih sati.

Osim crkve sa 180 sjedećih mjesta i dvorane s 200 mjesta Centar u prizemlju ima i veliku kuhinju, bar i šest mokrih čvorova. U podrumu je manja dvorana za šezdesetak osoba, dva mokra čvora, župski arhiv i druge prostorije za župu i župnika. Na katu je četverosobni stan za župnika.

Hrvate na otoku Vancouver, koji je dugačak sedam stotina kilometara, po prvi put je u prosincu 1974. godine počeo posjećivati i s njima svake nedjelje sv. mise slaviti fra Zvonko Radošević iz Hrvatske katoličke misije Vancouver. Povremeno je mise slavio i u Nanaimu, Port Alberni i Campell River, mjestima udaljenim od 125 do 330 km. Fra Zvonko krajem 1984. godine odlazi u mirovinu. U siječnju 1985. godine u Victoriju dolazi fra Anto Jurić. Nik Rudman je saznao iz novina da ovdašnja Biskupija prodaje Katolički centar Tomas Morus zajedno s pripadajućim zemljištem. Ivo Marčinković, zvani Bosanac, posudio je novac za kaparu da bi fra Anto sa župljanima od Biskupije mogao kupiti ovaj centar. Bila je to mala zgrada s pripadajućim zemljištem. Preuređena je u crkvu i mali stan za svećenika. Fra Anto Jurić ostaje ovdje kao župnik do rujna 1989. godine. Naslijedio ga je fra Mate Markota do studenoga 1992. godine. Potom je za župnika došao fra Jerko Čaleta. On je iznenada umro 17. veljače 2003. godine pa su Hrvati na otoku i u gradu Victoriji ostali nekoliko godina bez svoga svećenika. Administrativne poslove čitavo to vrijeme u ime biskupije vodio je ovdašnji svećenik o. Ralf koji je govorio mise na engleskom jeziku, a vjernici Hrvati su odgovarali na hrvatskom. O. Ralf nije išao u Nanaimo, Port Alberni i Campell River. Hrvatski crkveni odbor za to vrijeme je okupljao hrvatsku zajednicu i uporno nastojao dobiti hrvatskog svećenika. Žene su s tom nakanom svakodnevno molile. Bosanski franjevac fra Pavo Dominković služio je ovdje osam mjeseci, a onda je provincijal

provincije *Bosne Srebre* fra Mijo Džolan imenovao fra Juru Marčinkovića za voditelja i župnika Hrvatske katoličke misije za čitav otok Vancouver što su kardinal Vinko Puljić u Sarajevu i kardinal Bozanić u Zagrebu potvrdili. Fra Juro je u Victoriju stigao 16. studenoga 2006. godine, a prije toga je 25 godina bio župnik u Njemačkoj na njemačkim župama.

*Karla Skontra
članica Crkvenog odbora*

IZBORNI SABOR VISOČKE UDRUGE

Dana 6. lipnja održan je u samostanu hercegovačkih franjevacu u zagrebačkoj Dubravi Dvanaesti izborni sabor Udruge đaka Franjevačke klasične gimnazije u Visokom.

Na saboru je sudjelovalo oko 70 članova, a kao predstavnici Provincije i Gimnaziji bili su nazočni fra Marijan Karaula, vikar Provincije i fra Ivica Studenović, ravnatelj Gimnazije. Predsjednik Udruge, g. Vine Mihaljević, podnio je izvješće u radu Udruge kroz protekle četiri godine apostrofirajući mnoge akcije koje je Udruga učinila kao organiziranje simpozija, izdavanja knjiga i biltena, predstavljanja različitih izdanja, prikupljanja sredstava u fond solidarnosti za članove Udruge i našu Gimnaziju itd. O radu Nadzornog odbora izvijestio je predsjednik Petar Anđelović dok je financijski izvještaj podnio rizničar Ante Franjičević.

Na saboru je izabrano i novo predsjedništvo Udruge: Vine Mihaljević, predsjednik; članovi: Ivica Brkičić, Vinko Hrkać, Leonardo Jolić, Mile Marinčić, Stanko Mikulić, Stipe Bešker, Marijan Petrović, Marinko Tomić. Mato Pelivan je izabran za tajnika a Anto Franjičević za rizničara. Novi Nadzorni odbor čine Nikola Žilić, predsjednik, te članovi Petar Anđelović i Ferdo Širić.

Na kraju rada sabora usvojen je plan rada Udruge za sljedeće razdoblje.

FIA

PROSLAVA SV. IVE U PODMILAČJU

U Podmilačju, najvećem i najpoznatijem našem prošteništu, proslavljen je 23. i 24. lipnja rođendan sv. Ivana Krstitelja.

Već u prijepodnevnim satima, 23. lipnja, počeli su pristizati hodočasnici u „dolinu sv. Ive“ u Podmilačju. Mnogi su stigli pješice iz Travnika, Viteza, Busovače, Sarajeva, Bugojna, Rame, Kotor Varoša, Fojnice... Proslava je započela pokorničkim bogoslužjem, procesijom s kipom te misnim slavljem koje je predvodio fra Nikica Vujica, samostanski vikar u Jajcu. Misu uočnicu predvodio je kardinal Vinko Puljić. Nakon mise blagoslovio je kip sv. Ive postavljen na ulazu u svetište. Kip, visine 3,5 m, izradio je akademski kipar Anto Jurkić a dar je obitelji Dinka Budića i Ivica Kusture. Uz blagoslov kipa otvorena je i blagoslovljena i nova trasa ceste koja prolazi kroz svetište. Prvi dan proslave sv. Ive zaključen je klanjanjem pred Presvetim.

Na samu svetkovinu stigli su hodočasnici iz svih krajeva BiH i Hrvatske; mnogi iz Slovenije, Austrije, Njemačke, Švicarske, Italije... Slavljene su dvije svete mise. Jednu je predvodio fra Ivan Sesar, provincijal hercegovačkih franjevacu, dok je središnje misno slavlje – misu za bolesnike – predvodio fra Lovro Gavran, provincijal bosanskih franjevacu uz koncelebraciju prisutnih svećenika. Na početku svetih misa riječi pozdrava uputio je upravitelj svetišta fra Zoran Mandić i ukratko prikazao tijek izgradnje nove crkve.

I ove je godine Krstiteljeva dolina bila prepuna ljudi, puna molitve, zavjeta i zahvala, bila je mjesto nadahnuća za naše vrijeme i svakodnevnog života.

FIA

KRALJEVA SUTJESKA UJEDINJUJE

U Kraljevoj Sutjesci je 17. lipnja, pod pokroviteljstvom Parlamentarne skupštine BiH,

održano donatorsko druženje Sutjesci s ljubavlju u svrhu prikupljanja potrebnih sredstava za obnovu samostanske crkve.

Geomehanička istraživanja pokazala su kako je neophodna temeljita obnova za koju su potrebna značajna financijska sredstva. Donatorskom druženju nazočilo je mnoštvo uzvanika iz crkvenog, političkog i privrednog života BiH s namjerom da pomognu sanaciju i rekonstrukciju ovog vrijednog nacionalnog spomenika kulture. Svakako treba spomenuti da se druženju odazvao i visoki predstavnik u BiH Valentin Inzko te i sam donirao 1.000 KM za obnovu. Prikupljena i obećana sredstva te preuzeta odgovornost svih razina vlasti ulijevaju nadu da će rekonstrukcija i sanacija samostana i crkve sv. Ivana Krstitelja u Kraljevoj Sutjesci biti uspješno izvedeni. U svom obraćanju prisutnim sutješki gvardijan fra Ilija Božić je istaknuo kako je sutješki samostan razlog ovoga okupljanja te zahvalio svima koji su se odazvali. No, isto to trebamo učiniti ukoliko sutra bude potrebno prikupiti novčana sredstva za obnovu neke od starih džamija, sinagoga ili pravoslavnih crkava.

No, izuzmemo li hvale vrijedno zalaganje i doniranje potrebnih sredstava, posebnu pozornost privlači činjenica da je Kraljeva Sutjeska uspjela ujediniti i okupiti oko zajedničke ideje ono što državi BiH već dugi niz godina nikako ne uspijeva. Kad bi se naš politički vrh tako založio za spas i rekonstrukciju države koja poput sutješkog samostana vapi jer joj „temelji tonu“, kad bi preuzeo odgovornost za državu kao što je to učinio za sutješki samostan, vrlo brzo bi se prikupila „potrebna sredstva“ za njezinu obnovu. I još nešto! Novac koji su darovali predstavnici raznih razina vlasti jest novac poreznih obveznika, građana BiH jer oni pune budžete. Toga bismo svakako trebali biti svjesni i u toj činjenici prepoznati istinski duh BiH. Sutješki samostan je simbol državnosti BiH, njezina bogatog kulturno-povijesnog naslijeđa i u njegovom spašavanju od propasti sudjeluje ne samo politički vrh, nego svi njezini građani.

Ukoliko želite pomoći obnovu samostana novčana sredstva možete uplatiti na sljedeće žiro račune:

KM žiro račun 3385902202105029
UniCreditBank d.d.

Devizni žiro račun 25011677101
UniCreditBank d.d.

Ili donirati 2 KM pozivom na jedan od brojeva telefona: HT Mostar; Sms 063/888 50
Fiksni 092 890 856

BH Telecom; Fiksni 090 291 048

NOVA KUĆA ZA OVISNIKE

U župnoj crkvi na Gromiljaku 20. lipnja slavljen je blagoslovna sveta misa, a potom i službeno otvorena još jedna kuća za liječenje momaka ovisnika.

Ova kuća se nalazi na Lugu a vlasništvo je Vrbosanske nadbiskupije. Uz blagoslov kardinala, i dvojice provincijala, data je na službu momcima koji su došli iz Majčina sela u Međugorju iz zajednice *Milosrdni otac*. Za momke i kuću brigu je preuzeo *Caritas* Vrbosanske nadbiskupije uz pomoć centralne kuće u Međugorju i neke braće franjevac. Tu je i fra Bariša Brajinović koji je od dolaska momaka boravio s njima a i sada će ih povremeno pratiti.

D. Anić

DRUGI DOKTORAT FRA MILE BABIĆA

Fra Mile Babić, član Franjevačke provincije *Bosne Srebrene* i profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu obranio je 18. lipnja 2009. godine na Filozofskom fakultetu u Sarajevu doktorsku disertaciju pod naslovom: *Metafizičko utemeljenje politike u Hegelovoj „Filozofiji prava“*. Komisiju pred kojom je Babić obranio tezu činili su: akademik Vladimir Premec, akademik Abdulah Šarčević, dr. Pavo Barišić, dr. Sulejman Bosto i dr. Ivo Komšić.

FIA

MONOGRAFIJA O SAMOSTANU U LIVNU

Prigodom proslave 800. obljetnice Franjevačkog reda i 150. obljetnice samostana na Gorici u Livnu, franjevci su u livanjskom kraju tiskali monografiju *Franjevački samostan u Livnu*. Knjiga je predstavljena 28. lipnja u Pastoralnom centru u Livnu. Monografija je pobudila veliko zanimanje kod Livnjaka, a i šire.

To je, zapravo, kompendij povijesti Katoličke crkve u livanjskom kraju s posebnim osvrtom na djelovanje franjevac. Tekstovi, koje je pisalo više autora, ilustrirani su s 300 fotosnimaka iz povijesti i sadašnjosti samostana i livanjskog kraja. Nakladnik knjige je Franjevački samostan Gorica Livno. Predgovor je napisao dr. fra Bono Vrdoljak, glavni je urednik fra Marijan Karaula, lektor Pero Lučić, grafički ju je oblikovao Branko R. Ilić.

A. Barun

PETI SPORTSKI SUSRET FRAME

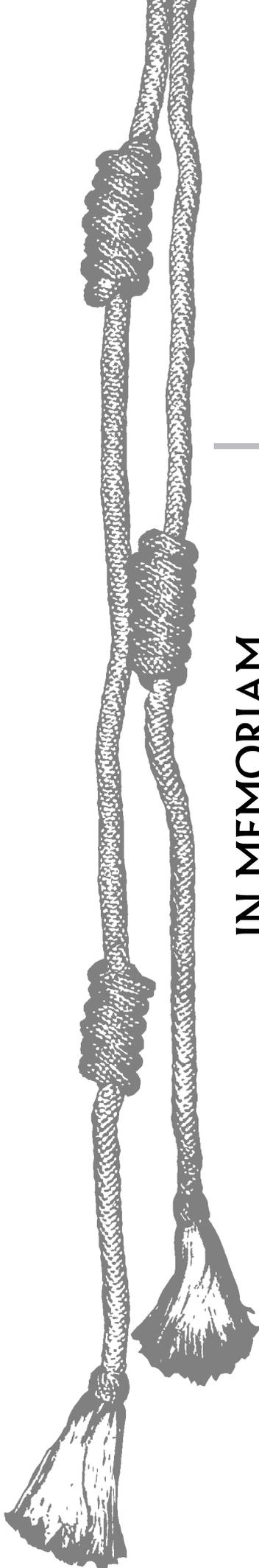
U petoj završnici sportskih susreta članova Franjevačke mladeži održanih na sportskim terenima Franjevačkog međunarodnog studentskog centra 27. lipnja u Sarajevu natjecale su se ekipe mladih Framasa u dvjema sportskim disciplinama za titulu najuspješnije. Susreti su započeli misnim slavljem koje je predvodio provincijal *Bosne Srebrene* fra Lovro Gavran uz koncelebraciju osmorice duhovnih asistenata

Frame Bosne Srebrene u molitvenom prostoru svetišta sv. Nikole Tavelića.

Sportske susrete je prigodnim riječima otvorio duhovni asistent Frame Sarajevo fra Stipo Karajica. Sve sudionike je blagoslovio duhovni asistent Središnjice Frame Bosne Srebrene fra Vinko Jelušić. Frama župe Livno obranila je naslov prošlogodišnjeg prvaka u malom nogometu, pobijedivši u finalu boljim izvođenjem jedanaesteraca Framu Podmilačje. Treće mjesto osvojila je Frama župe Rumboci. U odbojci su se natjecale djevojke framašice. Titulu najboljih osvojila je Frama župe Busovača, Frama Podmilačje zauzela je drugo mjesto, a treće mjesto Frama Sarajevo. Prije završnog dijela sportskih susreta Frame odigran je revijalni susret svećenika i novinara FTV-a. Uspješnija je bila ekipa svećenika i pobijedila u uzbudljivom susretu rezultatom 7:5. Ovogodišnji su sportski susreti FRAME u Sarajevu održani u povodu 800 godina postojanja Franjevačkog pokreta i 70 godina od donošenja odluke o gradnji zgrade Teologije i svetišta sv. Nikole Tavelića u Sarajevu u čijim prostorima su susreti i bili organizirani.

Na kraju su najuspješnijim ekipama dodijeljene prigodne nagrade i nastavilo se s druženjem uz pjesmu razdraganih framaša i njihovih prijatelja u kompleksu franjevačkog Centra. Ovogodišnji sportski susreti Frame održani su pod pokroviteljstvom Uprave grada Sarajeva, a pomoć su pružili i Franjevački provincijalat *Bosne Srebrene*, *Kruh sv. Ante*, Središnjica Frame, *Sprofondo*, FMC *Svjetlo riječi* i *Boreas Kreševo* kojima je upućena zahvala.

Frama Sarajevo

IN MEMORIAM

FRA VLADO KOŠTROMAN

1939. - 2009.

GOVOR KREŠEVSKOGA GWARDIJANA
FRA IVANA PERVANA NA UKOPU
+ FRA VLADE KOŠTROMANA

Uzoriti oče Kardinale,
poštovani oče Provincijale,
braćo i sestre, poštovana i draga rodbino + fra Vlade Koštromana!

Naš je fra Vlado jučer preselio s ovoga svijeta u društvo nebesnika, na službi župnika u Žitačama, poslije teške operacije srca. Kao vjernici smo se skupili da počastimo njegov život i smrt. Skupili smo se iz raznih mjesta, Kreševa, Žitača, Doljana, Kiseljaka, Lepenice...

Fra Vlado je rođen 6.05.1939. u Bjelovićima, župa Kreševo, od roditelja Ante i Mande r. Miličević. Osnovnu školu je završio u Kreševu, srednju školu u Franjevačkoj gimnaziji u Visokom, fakultet na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Habit je obukao 14.07.1960. u Kraljevoj Sutjesci, đakonat je primio 11.03.1967. u Sarajevo a svećenički red podijelio mu je dr. Marko Alaupović, nadbiskup 9.07.1967. u Sarajevu.

Naš Samostan, i naša Zajednica, i naša Crkva, u ovozemaljskim pogledima osiromašena je za dobrog kršćanina, redovnika i svećenika. Želio bih javno kroz nekoliko crta posvjedočiti i potvrditi navedenu izjavu. Barem tri svjedočanstva:

- Fra Vlado je fratarski bio skroman i poslušan. Bez prigovora je slušao redovničke i crkvene poglavare. Bio je svećenik i fratar ondje gdje je bio poslan, zadovoljan s običnim stvarima.

- Za Crkvu: spreman služiti onima na rubu, malom i „jadnom malom stadu“, u ratu rastjeralim, tužnim i ostavljenim, bolesnim, konkretno u Doljanima i Žitačama. Ova mu služba nije bila teška. Vršio ju je radosna srca i vesela lica. Moramo reći: dok smo mnogi, počevši od mene, promišljali, gdje i kada raditi na njivi Gospodnjoj, i bili sretni da nas ne zapadne neko mjesto i vrijeme, on je to prihvaćao posve normalno, sukladno pozivu fratara i svećenika.

- S pukom, sa svećenicima bio je posve iskren. Imao je svoj stav, uvijek dorečen, uvijek „sine ira et studio“. Mogao bih još izreći. No, i ovo je i previše dobar razlog za moju i našu žalost. Vjernici smo. Bože, hvala Ti za fra Vladu. Primi ga k sebi.

Upućujem riječi sućuti ožalošćenima... I napose dragim župljanima Žitača i Doljancima. Zahvaljujem uzoritom Vinku kardinalu Puljiću i mnp. ocu provincijalu, i svim svećenicima i vama braćo i sestre. Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

HOMILIJA UZORITOG VINKA KARDINALA PULJIĆ NA UKOPU + FRA VLADE KOŠTROMANA

Mnogopoštovani oče Provincijale, kao i mnogopoštovani ex-Provincijale, dragi misnici, draga ožalošćena rodbino, draga braćo i sestre!

Evo ovdje smo oko oltara, ali i oko zemnih ostataka jednog našeg svećenika i franjevca. Ispraćamo ga u ovom oproštajnom susretu i sprovodnoj misi. Stojim kao nadbiskup i razmišljam. Trenutci su sahranjivanja jednog svećenika, koji je još bio aktivan koji je itekako značio u pastoralu. Imamo osjećaj ljudske nesigurnosti. Osipamo se. Ovdje moram na poseban način vama u Kreševu progovoriti. Ovaj ispraćaj jednog svećenika veliki je govor vama u Kreševu. On je čini mi se zadnji koji je imao mladu misu ovdje. Poslije njega nijedan Kreševljak nije slavio mladu misu. To je veliko pitanje za vas Kreševljake. Što se dogodilo da se nije rodio još jedan svećenik? Njegovo mjesto netko treba zauzeti. Dok se opraštamo od njega, mi ozbiljno moramo izmoliti svećenika, franjevca koji će njegovo mjesto zauzeti. Kreševo ima toliko lijepih poruka poslije rata, poruka obnove, povratka, nade, zaposlenosti, ali još mu nedostaje ova. Kreševo mora roditi svećenika. Zato i pokojnog fra Vladu pozivam: Pomozi nam izmoliti da tvoje prazno mjesto zauzme jedan mladi poletni, budući svećenik i fratar.

Opraštam se od pokojnog fra Vlade, koji je ovdje rođen, ali je službovao cijelo vrijeme u Vrhbosanskoj Nadbiskupiji. Zato sam osjećao dužnost doći, unatoč svih svojih obveza. Neke sam morao prekrižiti da nekako Bogu zahvalim za njegov svećenički utkani život u ovoj mjesnoj Crkvi. Drugi će govoriti gdje je sve bio, počevši od sjevera sve do juga, do Doljana i ovdje Neretvice gdje je završio. Tu je sebe kao svećenik i fratar utkao u službi Crkve. Sigurno Bogu zahvaljujem za sve ono svećeničko služenje: svete mise, sakramente, propovijedi i sve ono čime svećenički pomogao ljudima da otkriju izvor vjere, snagu vjere, utjehu vjere.

Danas na poseban način želim nekako nama svećenicima probuditi ispit savjesti. Dok mi naviještamo, dok slavimo najsvetije čine naše vjere, a to je Euharistija, mi moramo također biti svjesni, dok to drugima činimo i sami moramo hraniti svoju vjeru. Moramo biti svjesni da smo krhki ljudi, da ovo milosno bogatstvo nosimo u krhkim posudama kako bi rekao sv. Pavao. I zato je svaki sprovod na svoj način jedna propovijed. Bitno je da osjetimo svoju odgovornost dok druge jačamo i hrabrimo u vjeri, da i sami svoju vjeru utvrđujemo, da iz te hrabre vjere hrabrimo druge vjernike.

A evo često puta možda se i upitate zašto toliko naglašavam kad govorim svećenicima „braćo misnici“. Smatram da je to najdostojnije naše služenje, služenje u Euharistiji. To je najveće povjerenje koje je Bog nama dao da na našu riječ Isus silazi u onaj komadić kruha. Mi ga pretvaramo, ne

snagom svoje ljudskosti, nego snagom milosti koju imamo po sv. Redu. To smo čuli u današnjem Evanđelju koje Isus govori o Euharistiji, da je On izvor života. Prvo mi moramo obnavljati tu vjeru kako bi iz te vjere druge hranili u vjeri, tom Euharistijom, tim prisutnim Kristom. On je jamstvo vječnog života. Zato je prevažno obnavljati tu svijest svetog čina, a stara je besjeda: „Svete stvari sveto vrši, pa ćeš se posvetiti.“ Mi se moramo prvi posvećivati da bi druge posvećivali. I zato je fra Vladinih preko 40 godina slavljenja svete mise jedna nada da to, s kim je na zemlji živio, da će nastaviti i u vječnosti, u nebu jer Euharistija je jamstvo uskrsnuća mrtvih i život vječni. O toj temi sam već jednom spominjao na jednom sprovodu, a ponovno osjećam potrebu češće podcrtati tu vjeru uskrsnuća mrtvih i život vječnih. Mi živimo za život vječni. Koliko god znamo da je smrt stvarnost kad dođe iznenadi nas.

Sada također želim sve nas jačati u toj vjeri svjesni da naš život ide kraju. I stara je besjeda: „Tko češće na smrt misli, čestitije živi.“ Bili su nam nekako podcrtati da ne valja često govoriti o smrti jer plašimo ljude. Ne treba se bojati stvarnosti. Smrt treba gledati otvorenih očiju vjere. To nije kraj. To nije svršetak jer bilo bi smiješno izražavati i posljednju počast pokojniku da ne vjerujemo u uskrsnuće mrtvih. Bilo bi smiješno paliti svijeće koje su naznaka uskrslog Krista da ne vjerujemo u to uskrsnuće, u vječno svjetlo. Ovo cvijeće koje stavljamo je simbolika da vjerujemo u život. To cvijeće naznačava taj život. Ono će strunuti, ali ono mora u nama probuditi tu vjeru u vječni život. Zato svaki sprovod je jedna propovijed, ne ona koju drži svećenik koji vodi sprovod ili predvodi misu, nego sama stvarnost. Ona nam ispituje savjest, ona nama posvješćuje vrijednost života i svijest da on ima kraj, ali sve rjeđe govorimo o onim posljednjim stvarima: smrt, sud, pakao ili raj. Nešto dolazi. Mi ne znamo što je poslije ove smrti? Kako je prošao na sudu? Mi molimo jer vjerujemo u milosrđe Božje. Ono ljudsko mu oprost i daruj mu svoju ljubav u vječnosti. To molimo. Ali dok to molimo i sami sebe utvrđujemo u pouzdanju u milosrđe Božje da je Bog ljubav. I sebe utvrđujemo u tom pouzdanju da Bog prašta. Dok molimo za oprostjenje njegovih slabosti i grijeha, time i sami postajemo svjesni svoje skrušenosti jer želimo se kroz tu skrušenost jačati u vjeri jer se Bog malenim objavljuje. Bahat i ohol čovjek nije sposoban vjerovati. Samo je ponizan i malen čovjek, skrušen čovjek sposoban vjerovati. A sprovod je svaki puta trenutak kad čovjek postaje malen, kad postaje skrušen, kad probuđuje vjeru moleći milosrđe Božje za pokojnika. U tom trenutku i sami jednostavno postajemo svjesni svoga života.

Dragi fra Vlado, hvala ti na svemu onom što si se žrtvovao u ovoj Vrhbosanskoj crkvi kao svećenik i fratar. Hvala ti za svaku molitvu, za svaku Euharistiju, za svaki sakrament, za svaku propovijed. Neka ti Bog bude milostiv! Neka ti otvori rajska vrata da s njime sjedneš u Kraljevstvu Božjem za stol vječne gozbe. To danas molimo. I mi ti praštamo, ali i tebe molimo i ti nama oprost jer živeći jedni s drugima ogriješimo se jedni o druge. Zato tebi praštamo, od tebe oprostjenje molimo, kako bi u Božjoj ljubavi ovom zemljom hodili i u vječnost dospjeli. Amen!

GOVOR PROVINCIJALA FRA LOVRE GAVRANA NA UKOPU + FRA VLADE KOŠTROMANA

Uzoriti oče Kardinale,
draga braćo franjevci, osobito vi iz kreševskog samostana,
draga rodbino i prijatelji našeg pokojnog subrata fra Vlade,
dragi vjernici!

U ime Franjevačke Provincije *Bosne Srebrene*, u ime njezine Uprave, a dakako i u svoje ime – svima vama izražavam najdublju bratsku sućut povodom preminuća našega brata u Kristu i sv. Franji, fra Vlade Koštromana.

Poznati njemački književnik, Erich Maria **Remarque**, piše: „*Nije dovoljno devet mjeseci, već šezdeset godina, da bi se stvorio jedan čovjek. A kad je taj čovjek stvoren, kad u njemu nema ništa više od djetinjstva ili mladenaštva, kad on uistinu postane čovjek, on više nije prikladan ni za što drugo, osim za umiranje!*“

A **Sveto pismo** u Psalmu 90-tom lijepo veli:

“*Zbroj naše dobi sedamdeset je godina, ako smo snažni, i osamdeset; a većina od njih muka je i ništavost: jer prolaze brzo, i mi letimo odavle*” (Ps 90, 10).

Sveznajući, premudri i predobri Gospodin, stvoritelj i dovršitelj svega, htio je da se naš brat fra Vlado preseli k Njemu **upravo na svoj 70-ti rođendan**. Uvjeran sam da mu je to od Boga **najljepša čestitka i najdragocjeniji rođendanski poklon**.

Fra Vlado je u našu Franjevačku Provinciju Bosnu Srebrenu i u Katoličku Crkvu unutar Vrhbosanske nadbiskupije ugradio **preko četrdeset godina** svoga svećeničkog života i rada, u desetak naših župa. Nije to malo, a nije bilo ni lako – pogotovo kad se uzmu u obzir sve one teške ratne i poratne godine: punih 12 najkritičnijih godina u Doljanima, a zatim još 9 godina u Žitačama – sve do smrti.

No, sve je to prošlo: i rad i trud, i umor i bol – sve je završilo smrću, koja za nas kršćane, a pogotovo za jednog svećenika, nije strah i trepet, nego **prijelaz dobrom Ocu**, u Njegovo kraljevstvo i u Njegov Dom. Taj prijelaz je pun nade i sinovskog pouzdanja u Očevo milosrđe, te u križ i slavno uskrsnuće Gospodina našega Isusa Krista, koji su obilježili i čitav njegov zemaljski životni put prema vječnosti, a obilježavaju i nas same.

Mi se danas opraštamo od našega fra Vlode u istoj nadi i s istim pouzdanjem u Krista Gospodina, u Njegovu smrt i uskrsnuće, te u iskrenoj molitvi pravednom i ujedno beskrajno milosrdnom Bogu, da ne gledajući na naše ljudske slabosti primi u svoju slavu našega brata, kojega je On sam posvetio svojim svetim sakramentima, i koji je svoj život posvetio službi Njemu i Njegovoj svetoj Crkvi.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine! I svjetlost vječna neka mu svijetli!

Počivao u miru. Amen.

FRA VALERIJE (ILIJA) STIPIĆ

1935. - 2009.

GOVOR TOLIŠKOGA GWARDIJANA FRA MARIJANA ŽIVKOVIĆA
NA UKOPU + FRA VALERIJA STIPIĆA

Ovoga trenutka želim se oprostiti od fra Valerija u ime našeg samostana u Tolisi i iskazati mu poštovanje i zahvalnost za sve što je učinio tijekom dugih godina pastoralnog djelovanja na našem samostanskom području a i u čitavoj Provinciji.

Fra Valerije Stipić, krsno ime Ilija, rodio se 19. srpnja 1935. godine u Orlovom Polju, župa Tramošnica, od oca Ive i majke Mare r. Slatinčić, u obitelj s osmero i jednim posvojenim djetetom.

Nakon završene osnovne škole u Gornjoj Tramošnici 1949. godine odlazi u sjemenište kod Isusovaca u Dubrovnik. U ožujku sljedeće godine morao se vratiti kući, jer su vlasti nacionalizirale veći dio sjemenišnih prostorija. Nižu gimnaziju je završio u Gradačcu, a potom otišao u sjemenište u Visoko i tu završava višu gimnaziju godine 1958. Nakon godine novicijata koju je proveo u Kraljevoj Sutjesci, 16. srpnja 1959. položio je prve redovničke zavjete. Svečane zavjete položio je 16. srpnja 1964. godine.

Filozofsko-teološki studij pohađao je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu, a poslije svećeničkog ređenja nastavio na Teološkom fakultetu u Ljubljani, gdje je diplomirao 1967. godine. Za svećenika je zaređen 2. svibnja 1965. u Sarajevu.

Nakon završenog studija, svoje svećeničko i pastoralno djelovanje započeo je kao župni vikar u Tolisi od 1966-1970. godine, te nastavio u Breškama 1970-1973. Kada je 1973. osnovana nova župa u Donjoj Tramošnici, imenovan je njezinim prvim župnikom, gdje ostaje do 1982. Uz svoj pastoralni rad tu gradi župnu kuću, zvonik i crkvu. U tom razdoblju između 1976-1979. obnaša službu definitora Provincije. Od 1982. do 1991. župnik je u Svilaju, gdje uz redovite svećeničke obveze detaljno obnavlja župnu crkvu, podiže filijalu u Vrbovcu te tri kapele na mjesnim grobljima. Iz Svilaja je premješten za župnika u Špionicu 1991-2000. gdje pokriva i obnavlja crkvu s koje je oluja skinula krov. U vrijeme rata skrbi o stotine prognanika smještene u župi i izvan nje. Godine 2000. dolazi za župnika u Gornju Tramošnicu gdje je iz ruševina ponovno podigao crkvu i župnu kuću, te lijepo uredio dvorište i okoliš.

Tu je, evo ostao sve do dana svoje smrti. Preminuo je u bolnici u Orašju 29. lipnja u 19.00 sati u 74. godini života.

Smrću fra Valerija osiromašeno je naše franjevačko bratstvo za još jednog vrijednog čovjeka i fratra, koji će nam ostati u lijepoj uspomeni i trajnom sjećanju. Fra Valerije, neka ti Gospodin bude nagrada, počivao u miru Božjem. Pokoj vječni daruj mu Gospodine...

GOVOR PROVINCIJALA FRA LOVRE GAVRANA NA UKOPU + FRA VALERIJA STIPIĆA

Poštovani tužni zbore!

Svaka smrt izaziva tugu, jer nas razdvaja od drage, voljene osobe, s kojom više ne možemo komunicirati kao što smo do sad mogli. Ne možemo više s njom dijeliti ni radosti ni žalosti, ni požaliti se, ni ispričati, ni tražiti oprostjenje, ni pohvaliti, ni zahvaliti – jer smrt prekida svaku našu uobičajenu komunikaciju, a to nas boli. Stoga smo i mi svi ovdje okupljeni tužni zbog iznenadne smrti našega brata **fra Valerija Stipića**, koji za nas neočekivano kao da odleti u jedan drugi svijet...

Istina je, tužni smo, ali ne tugujemo kao oni koji nemaju vjere, kao oni kojima svaka nada prestaje smrću. **Naprotiv, naša nada ovdje zapravo tek započinje!**

Što god možemo postići takozvanim „*svojim*“ **silama** (*iako su i one samo nezasluženi Božji dar!*) – to možemo samo do trenutka smrti, do onoga trenutka od kojega više ništa nije u našim rukama, nego samo u rukama svemogućeg i milosrdnog Boga. Tu zapravo prestaje uzdanje u se, i tu zapravo počinje ona prava nada, koja nije samouvjerenost, samosvijest, samovolja, nego oslanjanje isključivo na Božju dobrotu. Ta nada preobražava našu tugu u klicu radosti, utemeljene na uvjerenju da će nas naš dobri Bog ponovno združiti onamo gdje smrt više nema vlasti ni moći, tamo gdje život caruje i vlada beskrajna radost i sreća djece Božje u krilu Očevu.

Što reći o našem pokojnom bratu fra Valeriju, koji je sav svoj svećenički i redovnički život utkao u Kristovu Crkvu – ne samo u temelje i stupove materijalnih crkava, koje je tijekom cijeloga života gradio i obnavljao, nego prije svega u živu Crkvu Isusa Krista, u duhovno zajedništvo i svestrani rast njegovih vjernika? Koji su motivi, koji ideali, koji je Duh pokretao toga samozatajnog čovjeka da se bezrezervno žrtvuje za svoj narod, na slavu Božju i za spas duša? Malo što možemo reći o skrivenim tajnama, koje svaki čovjek nosi sa sobom u grob i koje poznaje jedino sveznajući i pravedni sudac, Trojedini Bog. Mi možemo istaknuti samo ono što je očito svima, iz vidljivih činjenica.

Kao što smo već čuli, fra Valerije je bio sedam godina župni vikar (*u Tolisi i Breškama*) i četiri puta **po devet godina** župnik (*u Donjoj Tramošnici, u Svilaju, u Špionici i konačno, do smrti, u Gornjoj Tramošnici*). Zašto ističem ovo: svaki put po devet godina? – Zato jer je to znak čvrstoće i stabilnosti fra Valerijeva karaktera. Znak njegove ustrajnosti i upornosti u onome što je radio. Znak vjernosti Bogu i narodu kojemu je služio. Neka ga Gospodin obilno nagradi u svom nebeskom Kraljevstvu.

Naš fra Valerije, Kristov svećenik i redovnik franjevac, preminuo je na dan svetih apostola Petra i Pavla, prvosvećenikâ Kristove Crkve, u svetoj godini svećenikâ. Uvjereni smo da je to za njega bio zaista sretan dan smrti. Zahvaljujemo Bogu za ovog vrijednog svećenika, kojega on, Gospodar života i smrti, uze između nas k sebi. Ujedno Ga molimo, po zagovoru sv. Petra i Pavla, po zagovoru našeg sv. oca Franje i svih svetaca i svetica Božjih, a sada i po zagovoru našega pokojnog brata fra Valerija, da ovaj njegov odlazak od nas ne bude na štetu Kristovoj Crkvi i našem narodu, nego da nam Bog po njegovim molitvama dadne još mnogo svetih svećenika, redovnika i redovnica. Dao Bog da ideale, za koje je živio fra Valerije, prigrlje mnogi mladi ljudi – mladići i djevojke, te da nastave voditi Božji narod u pravcu bolje budućnosti...

Fra Valerije je, kao i mnogi drugi, mogao vrlo lako prijeći preko Save i provoditi svoje dane u daleko lakšim uvjetima života od ovih naših – ali nije! Zašto? – Jer je volio svoj narod, volio je svoju domovinu, volio je svoju Crkvu, volio je svoju Franjevačku Provinciju *Bosnu Srebrnu*, volio je svoju Posavinu. A istinski voljeti nekoga, znači: žrtvovati se za onoga koga volimo.

Zato, dok i ovom prigodom molimo za nova duhovna zvanja, apeliram na sve vas: svećenike, redovnike, redovnice i mlade koji su spremni odazvati se Božjem pozivu: neka vam fra Valerije bude uzor! Nemojte bježati iz Bosne! Bosna nas treba. Ovo je naša Crkva, ovo su naše misije, ovdje smo pozvani služiti Bogu i čovjeku!

A mi smo se danas ovdje okupili prije svega da uputimo milosrdnom Gospodinu svoje usrdne molitve za dušu našeg pokojnog brata fra Valerija, jer je i njemu kao čovjeku sigurno potrebna naša molitva, a Bogu je mило da se ljudi mole jedni za druge. Kao što je fra Valerije tijekom čitavog svog svećeničkog života predvodio vjernike u molitvenom sjedinjavanju sa našim Stvoriteljem i Otkupiteljem, tako se i mi sada po istoj molitvi u Bogu sjedinjujemo u vjeri, nadi i ljubavi s našim fra Valerijem, preporučujući mu se u njegov zagovor kod Oca nebeskog.

*Pokoj vječni daruj mu Gospodine! I svjetlost vječna neka mu svijetli!
Počivao u miru! Amen.*

ADAM KIKIĆ

1950. - 2009.

Otac našega fra Leona Kikića.

U Sarajevu je 17. lipnja u 59. godini preminuo Adam Kikić iz Drijenče. Skromni čovjek i prijeratni radnik na željeznici bio je otac dviju kćeri, Jagode i Lucije te jednoga sina, bosanskoga franjevca fra Leona Kikića. Adam je bio tihi čovjek, odgojen i odrastao na obroncima Majevice, vjeran svojem zavičaju, svome selu i župi sv. Ante, u kojoj je dugo godina bio prakaratur i sudjelovao u svim važnijim akcijama i projektima ove male župne zajednice.

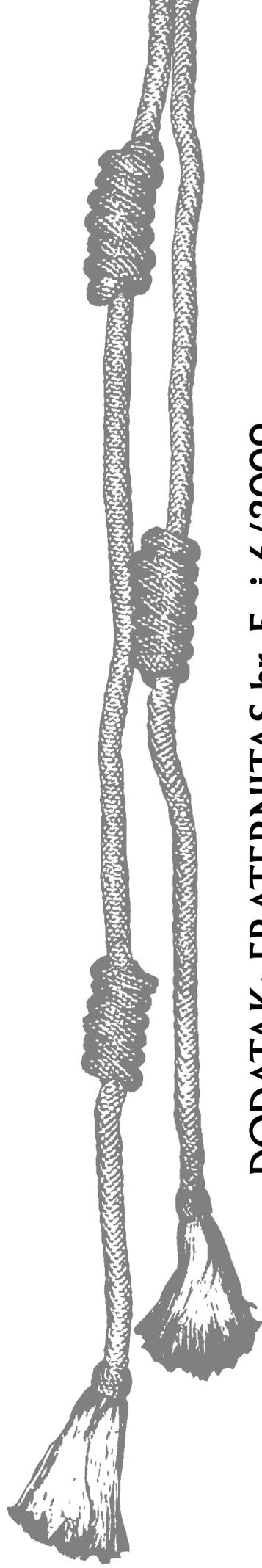
Svima, a posebno nama, njegovim rođacima, ostaje u sjećanju njegova pažnja prema ljudima, jednostavnost i savjeti koje nam je davao tijekom našega odrastanja, a posebno tijekom rata kada smo u podrumu njegove kuće zajedno provodili noći čuvajući se neprijateljskih granata.

O Adamu nije potrebno puno govoriti. Bio je čovjek, vjernik, dobar otac i dobar domaćin. U vjerničkome duhu i molitvi pokopan je na drjenačkome groblju 19. lipnja. Uz njegovu ženu Saru, kćeri i sina fra Leona okupio se veliki broj prijatelja i rođaka te franjevaca *Bosne Srebrene*.

Dobrota kojom je živio i koju je darovao ljudima za svoga života ostat će uvijek kao živo sjećanje na njega.

Dao mu Gospodin vječni mir!

fra Franjo Ninić

DODATAK: FRATERNITAS br. 5. i 6/2009.